Přímá Cesta

◆ Listopad 2001 ◆ číslo: 1 ◆ cena: 20 Kč,- ◆

„RODINA ZÁKLAD STÁTU“

Děti a naše společnost

Portrét: Germaine Greer

Co je to anarchofeminismus

Mumia Abu Jamal

vydává: Feministická skupina 8. března, kontakt: fs8.brezna@centrum.cz, http://fs8brezna.ecn.cz

E D I T O R I A L

Vážení čtenáři a čtenářky,

máte to štěstí a právě jste otevřeli první číslo časopisu Feministické skupiny 8. března – Přímá cesta. Prostřednictvím našeho časopisu bychom vás rády/i seznámily/i s myšlenkami, úvahami a názory na široké spektrum témat, která jsou nazírána z antiautoritářských a převážně anarchofeministických pozic. Přály bychom si skrze stránky časopisu Přímá cesta informovat veřejnost s někdy nepříliš známými fakty, přinášet politické a kulturní zpravodajství a především rozvinout diskusi, kterou se snažíme iniciovat i skrze jiné aktivity naší skupiny.

Každé číslo časopisu bude zaměřeno na jedno téma, jemuž bude věnován hlavní článek, dále pak budou v obsahu přibližně dva články s hlavním tématem související. Jednotlivá čísla budou obsahovat informace o různých proudech feminismu, recenze na knihy, výstavy a filmy, překlady textů a mnoho dalších zajímavých příspěvků. Ne všechny vyjadřují názory redakce.

Jako hlavní téma prvního čísla jsme zvolili/y vztah rodiny, státu a patriarchátu, které tak důvěrně známe z výroku „rodina základ státu". Vývoj, souvislosti a důsledky těchto vzájemně podmíněných institucí popisuje Standa v článku nazvaném Rodina a stát. O tom jak již odmalička učíme děti žít konzumním způsobem života a jak trh ovlivňuje názor o „správné" výchově našich potomků, pojednává článek Cynthie Peters v překladu Lindy. K tématu se zároveň vztahuje článek Děti a naše společnost popisující vztah, postoj a jednání jednotlivých institucí naší společnosti s dětmi. V rubrice věnované proudům feminismu představujeme vývoj a principy anarchofeminismu. Anarchofeminismus v historickém spektru konkrétně činnost žen v německém anarchistickém hnutí nahlíží článek ve volném překladu Tamary, která čerpala z knihy Silke Lohschelder - Anarchafeminismus. Auf den Spuren einer Utopie. Do aktuálního dění se dostaneme skrze příspěvek věnovaný novému zákonu o pohřebnictví. Stručně a výstižně se zde můžeme přesvědčit o tom, jak radikální katolíci za pomoci parlamentní strany KDU- ČSL celkem nenápadně protlačují zákony omezující naši svobodu a podporující jejich vlastní zájmy.

V loňském roce se během masových protestů proti politice IMF a WB v Praze konala konference Život není na prodej. O průběhu, tématech a osobnostech, které se konference účastnili informuje článek Adély pojmenovaný stejně jako sama konference – Život není na prodej. Jednou z účastnic konference byla indická feministka Vandana Shiva, jejíž názory a myšlenky podrobněji rozebírá překlad Lindy nazvaný Násilí globalizace.

V prvním vydání přímé cesty se dále dočtete o průlomové knize Germaine Greer – Eunuška stejně jako o autorce samé, o výstavě Ať zhyne starý, podlý svět, recenze knih, hudby a mnoho dalšího…..

Doufáme, že vás náš časopis zaujme, přiměje k zamyšlení, inspiruje, vyburcuje (pozitivně i negativně) a už teď se těšíme na vaše připomínky, názory a komentáře.

OBSAH

Dear readers,

you are lucky enough to be opening a first issue of a magazine called The Direct Way published by the 8th March Feminist Group. In this magazine, we would like to introduce ideas and opinions on a wide range of topics seen from an anti-authoritarian and anarchafeminist point of view. We would like The Direct Way to be a magazine which informs its readers about little known facts, bringing political and cultural news and foremost, initiating a discussion that we also support through another of our activities.

Each issue will be focused on a single topic. The topic will be discussed in a main article of an issue and also at least two other articles will be connected to the topic. The magazine will provide information about various feminist movements, texts translated from foreign languages, book, exhibition and movie reviews and other interesting materials. Some of them do not express the editorial staff's opinion.

The main topic of the first issue is the relationship between the family, state and patriarchy, well known from the slogan "family the basis of the state". Development, connections and results of these mutually conditioned institutions are described in Standa's article called "The Family and the State". The way kids are taught consumerism from their very childhood and the way market influences our opinions on what the "right" education is - these are topics of Cynthie Peters' text in Linda's translation. This topic is also included in an article called "Children and our society" where the relation and attitude of various institutions towards children is discussed. In the feminist movement column, we introduce anarchafeminism. The German anarchafeminist movement from the historical point of view is described in Tamara's translation of chosen parts of Silke Lohschelder's book "Anarchafeminism, Auf den Spuren einer Utopie". A topical article about a new funeral law shows how radical Catholics and the parliamentary party KDU-ČSL invisibly supports their own interests and promotes law that restricts people's freedom.

Last year, running at the same time as mass protests against IMF and WB, the conference "Life Isn't For Sale" was held in Prague. You can find facts about the conference, discussed topics and speakers in Adela's article called the same name as the conference. Among the speakers, there was Vandana Shiva, an Indian feminist, whose opinions and ideas are discussed in Linda's translation called "The Violence of Globalisation". In the first issue of The Direct Way, you will also read about Germain Greer's book "The Female Eunuch", about an exhibition called "Die old, wicked world", about music, movies and much more….

We hope our magazine will win your interest, make you think about discussed topics, inspire you, stir you up (in a positive as well as negative sense). We are already looking forward to your comments and opinions.

A66

RODINA A STÁT

Výrok „rodina základ státu“ je synonymem pro společenský pořádek založený na patriarchátu a autoritě. Pokud jako anarchisté tvrdíme, že odmítáme jak patriarchální instituci rodiny tak i stát, je nutné podat rozsáhlejší vysvětlení proč.

Co je rodina a stát

Většině lidí bude připadat, že instituce státu a rodiny jsou tak neoddělitelně spjaty s historií lidské společnosti, že snad není ani možné žít bez nich. Státem nerozumíme zemi, ve které žijeme, ani prostou formu společenské organizace. Stát definujeme jako moc oddělenou od většiny společnosti, jejímž cílem je chránit privilegia vyplývající ze soukromého vlastnictví.
Stejně tak rodinou nerozumíme prostý vztah partnerů, dětí a jejich soužití. Pokud se podíváme do historie, tak patriarchální rodina vznikla jako instituce pro udržování a akumulaci soukromého vlastnictví, jako instituce, která měla zaručovat vládu nad „výrobními prostředky“ jako byla žena a děti. Když došlo v důsledku nárůstu nerovností k rozdělení společnosti na třídy, vznikl stát jako institucionalizace této nerovnosti.

Vznik a vývoj prvotní rodiny

Když vezme ve velké stručnosti lidské dějiny až po vznik soukromého vlastnictví, byla lidská společnost uspořádána poměrně rovnostářsky. Společný boj s přírodou a vzájemná závislost členů společenství neumožňovala ničí nadvládu. Práce musela být organizována společensky vzhledem k tomu, že kromě tohoto nejvýkonnějšího výrobního způsobu žádný jiný neumožňoval přežití lidské skupiny. Z této vzájemné závislosti vyplývá i rovnostářství v rozdělování produktů a rozhodování. I partnerské vztahy byly poznamenány tímto rovnostářstvím. Neexistence žárlivosti byla podmínkou pro přežití ve společnosti, kde neexistovala žádná omezení v pohlavním styku mezi členy společenství.
Neexistovalo nic jako stálá párová rodina. Celá pospolitost lidí zakládala své společenství na vzájemné příbuznosti. Dá se předpokládat, že velice záhy se toto společenství ustálilo v první formě rodiny pokrevních příbuzných. Zde vznikají kategorie „kolektivních manželů“ rozdělených na úrovni jednotlivých generací. Objevuje se tak první omezení v pohlavním styku a to je vyloučení styku mezi dětmi a rodiči.
Incestní vztahy nejsou problémem samy o sobě, ale z toho důvodu, že jakékoliv genetická dispozice se v takovémto případě sčítá. Proto i dalším krokem ve vývoji rodinných forem bylo vyloučení styku mezi bratrem a sestrou. Tento proces začal u sourozenců (z matčiny strany) a končil u sourozenců v pobočné linii (děti, vnuci a pravnuci sourozenců). Narůstající počty příslušníků společenství musely nutně narážet na limity dané bohatstvím území, na kterém žili. Docházelo ke štěpení jednotlivých společenství. Stále ještě existuje kolektivní manželství pouze však s omezeními týkajícími se styku rodičů a potomků, bratrů a sester. Proto už nově vznikající společenství je společenstvím těch, kteří jsou pokrevně spřízněni ve vztahu ke svým vzdálenějším předkům, ale nikoliv bezprostředně. S vývojem loveckých zbraní dochází k první rozsáhlejší dělbě práce mezi muži jako lovci a bojovníky a ženami, které se věnovaly domácnosti a zemědělství. Na tomto stupni vývoje však pouze lov nedokáže uspokojit potřeby společnosti a přežití společenství. Práce žen spolu s mateřstvím byly naprosto zásadní pro přežití společenství. Stále je tedy příbuzenství dokládáno k matce a stále neexistuje znepravnění žen. Toto vše je základem pro první formu organizace lidského společenství, které můžeme nazývat rodem.
V rámci rodu se vytvářely stále početnější třídy bratří a sester, mezi kterými byl styk zakázán. Proto stále častěji docházelo k tomu, že jednotlivé dvojice se sdružovaly na kratší či delší dobu. V rámci rodu tak vzniká párová rodina a zbytky kolektivity manželství se přesouvají do rituálů a postupně slábnou.

Vznik soukromého vlastnictví

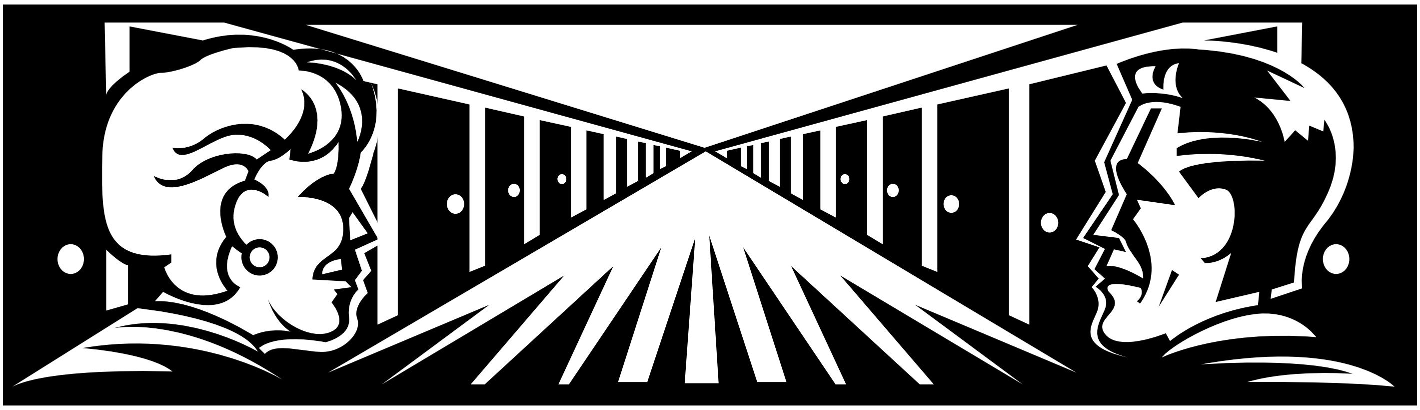
Na vývoj rodinné formy začíná působit další vliv a to je vznik pastevectví. Oproti lovu kde úspěch byl založen na náhodě, pěstování dobytka dalo základ pro dostatek potravy a chov koní dal vojenskou sílu. Tyto změny ve výrobním způsobu znamenaly i naprostý převrat ve společenských vztazích. Bohatství, které náleželo rodu, se stávalo majetkem jednotlivých rodin uvnitř rodu. Vojenská moc a úspěchy zajišťovaly přísun zajatců - otroků. Lidská práce již dokázala vyprodukovat více, než bylo potřeba k její obnově, tedy k přežití jejího nositele. Zajatci do té doby byli buď pobíjeni, nebo přijímáni do vítězného kmene. Nyní již nenarůstal kmen tak rychle, jak narůstalo jeho bohatství. Proto se ze zajatců stávali otroci a válka se stala výnosnou ekonomickou činností. Toto bohatství přechází do jednotlivých rodin a likviduje původní kolektivismus a v důsledku i rovnostářství. Další ránu utrpěl původní systém mateřského práva. Dělba práce přikazovala muži opatřovat potravu a tak podle tehdejšího přirozeného práva byl muž vlastníkem nejen svých nástrojů a zbraní, ale i stád. V případě dědictví však majetek musel zůstat rodu. Vzhledem k tomu, že platilo mateřské právo, děti zemřelého muže nepatřily k jeho rodu, ale k rodu jeho matky. Zemřel-li tedy, dědili po něm nejprve jeho nejbližší příbuzní, tedy bratři a sestry, nebo děti jeho sester, nebo potomci sester jeho matky. Jeho vlastní děti byly z dědictví vyloučeni. Zbytky tohoto mateřského přirozeného práva se dají najít až v římském právu. Tedy právu společnosti, ve které vznikal systém soukromého vlastnictví a která jej potřebovala kodifikovat. Tak jak narůstala hospodářská síla mužů v rámci rodu a zároveň v párové rodině, bylo otcovství celkem snadno prokazatelné, a muži začali usilovat o zvrácení tradiční dědické posloupnosti ve prospěch svých dětí. Toto byl největší společenský převrat, jaký lidstvo zažilo. „Zvrácení mateřského práva bylo světodějnou porážkou ženského pohlaví. Muž se uchopil kormidla také doma, žena byla zbavena své důstojnosti, porobena stala se otrokyní jeho žádosti a pouhým nástrojem na rození dětí. Toto ponížené postavení ženy, jak se nezastřeně projevuje u Řeků doby herojské a ještě více doby klasické, bylo podstatně zkrášlováno a pokrytecky zastíráno, místy také zastíráno do mírnější formy, zrušeno však nikdy nebylo.“ (Engels: O původu rodiny, soukr. vlastnictví a státu)

Patriarchální rodina

Vznik nadvlády mužů sebou nese vznik patriarchální rodiny. V prvé fázi zahrnovala muže a ženy, jejich potomky a další svobodné a nesvobodné osoby žijící pod pravomocí patriarchy. Toto zřízení se objevuje od semitských kmenů až po staré Římany. Takováto rodina je přechodem od párového manželství k monogamnímu. Pro zajištění ženiny věrnosti a tedy původu dětí od otce, je tato zcela vydána mužově vůli, pokud ji zabije, vykoná jen své právo.
Od patriarchální rodiny je již jen krok k monogamnímu manželství, tak jak jej známe i dnes. Jeho úkolem je kumulace bohatství.
Z tohoto hlediska je i žena ekonomickým statkem, který vedle práce slouží k rození potomků otce. Oproti párové rodině už neexistuje možnost rozvázání sňatku jednou ze stran. Právo na manželskou nevěru je u muže tolerováno, u ženy přísně stíháno. Dokonce ještě zákoník Napoleona z roku 1804 přiznává muži právo na nevěru pod podmínkou, že svou milenku nebude uvádět do manželského domu.

Stát

Tak jak v rámci rodů vznikalo soukromé vlastnictví, měnila se i politická forma společenské organizace. Původní rody se štěpily na svazky rodů a tento vývoj si vyžádal i vznik určitých složitějších organizačních úkolů. Původně bylo svrchovaným orgánem shromáždění lidu, funkce vojenského velitele byla pod veřejnou kontrolou. S rozštěpením rodů vznikají orgány jako rada starších složená ze zástupců jednotlivých rodů apod. Se vznikem soukromého vlastnictví a společenské nerov-

nosti se objevuje snaha udržet silové funkce v rukou bohatších rodin a omezovat moc lidového shromáždění. Držení těchto úřadů v rámci jednotlivých rodin a jejich dědičnost je základem pro vznik aristokracie. Vedle aristokracie postupně začíná i vznikat vojenská kasta oddělená od obyvatelstva, která se věnuje pouze válčení pro kořist. Např. u severoamerických indiánů to v zárodku byly skupiny svobodných válečníků, kteří vyráželi na výpravy i v době, kdy mezi kmeny byl uzavřen mír. V otrokářských společnostech to už je vytvoření stálého ozbrojeného sboru, který má za úkol potlačovat otroky a bránit území eventuelně dobývat další v loupeživých výpravách. Společenství už není určováno příbuzenstvím, ale územím. Společnost je rozdělená na třídy a tomuto rozdělení již neodpovídá demokratické uspořádání uvnitř rodu. Proto je zvykové právo nahrazeno psanými zákony a vzniká vojensko byrokratický aparát, který by je prosazoval. Stát a právo tak vznikají jako nástroj, který má sloužit k uchovávání společenského pořádku v takové formě, aby to vyhovovalo vládnoucí menšině.

Rodina, kapitalismus a stát

Vznik soukromého vlastnictví a vznik patriarchální rodiny a útlak žen obecně byly vzájemně podmíněny. Ženy byly jednou z prvních širokých, utlačovaných a vykořisťovaných vrstev společnosti. A stále platí, že hierarchická společnost a vykořisťování stojí na patriarchátu a útlaku žen. Platí to, jak v euroamerické oblasti, kde má vykořisťování žen zastřenější podobu, tak ve zbytku světa, kde má podobu otevřeně brutální.

Pracující ženy jsou vykořisťovány natřikrát: poprvé jako pracující lidé, z jejichž práce profitují šéfové a vlastníci, podruhé jako pracující ženy - jen v ČR jsou průměrné platy žen o 30% nižší než platy mužů. Ženy pracují na podřízených a hůře placených pozicích v průmyslu i ve službách. Nižší platy žen jsou ospravedlňovány tezí, že muž je hlavní živitel rodiny a žena si svou prací pouze přivydělává. Potřetí, coby ženy jako takové. Vedle zaměstnání se očekává, že ženy budou plnit svou roli manželky a tak je jim přisouzena péče o domácnost a o manžela. Pokud v této úloze dokáží obstát, je to bráno jako samozřejmé, pokud ne, pak zodpovědnost dopadá na ně. Tato neplacená „druhá směna“ má ten ekonomický význam, že zajišťuje obnovu pracovní síly. Dá se tedy bez pochybností říci, že kapitalismus bez patriarchátu nemůže fungovat.

Dokonce ani o ženách z vládnoucí třídy se nedá říci, že by jim tento systém zajišťoval uspokojivou perspektivu. Odcizení je cennou za život v materiálním dostatku. Úloha je reprezentovat manžela, být matkou jeho dědiců a eventuelní organizátorkou domácnosti. Je manželství něčím jiným než prostitucí s rozdílem, že smlouva se neuzavírá od kusu, ale na dobu neurčitou?

Funkce rodiny a školy

Úloha rodiny v systému je ještě širší než akumulace bohatství a regenerace pracovní síly. Jednou z dalších funkcí je pomoc při vštěpování norem autority. Ještě před padesáti lety byl tento vztah jasný. Neomezená autorita otce v rodině byla první autoritou, s níž se dítě setkávalo. Přes školu, stát a zaměstnání byla autorita vládnoucích stále více abstrahovanou patriarchální autoritou.

V dnešní době se rodina stále více dělí se státem v podobě školy o autoritu nad dítětem. Patriarchální autorita nezmizela, jen se stala více abstraktní. V dřívějších dobách to byla vedle rodiny církev, kdo měl hlavní podíl na vštěpování kultury vládnoucí třídy a jejích morálních norem. Úlohou rodiny bylo tyto normy udržovat. Dnes úlohu církve převzala média a škola.

Škola na všech úrovních má jednak vychovávat masu pracujících a na druhé straně vybírat kádry pro vládnoucí třídu. Dá se říci, že úlohou elitních univerzit je vedle vzdělávání především úkol poskytnout budoucí elitě sociální vazby a pěstovat v ní pocit „třídního vědomí.“ Škola přebírá úlohu rodiny ve vštěpování norem. Rodina samotná plní pouze funkci dohlížitele. Patriarchát a stát se tak propojují v jedné instituci.

Závěr

Ze všech forem útlaku je na světě nejzakořeněnější patriarchát, nadvláda mužů nad ženami. Tato nadvláda se projevuje všude - jak v soukromí tak na veřejnosti. Ačkoliv jej kapitalismus a stát udržují, patriarchát existoval už před nimi a nebude-li konfrontován, bude existovat i po jejich zrušení. Anarchofeminismus je teorie i praktický způsob, kterým kritizujeme a napadáme trojitou vládu patriarchátu, kapitalismu a státu prostřednictvím poznání, že tato sexuální, ekonomická a politická poroba má ve svém jádru společný princip autority. Jedině spojením revolučně třídní perspektivy anarchismu a feministické kritiky patriarchátu mohou anarchismus a feminismus dosáhnout svého společného cíle osvobození člověka. „Bez osvobození žen nedojde k žádné revoluci. A bez revoluce nedojde k osvobození žen.“

Odmítáme ponižující soustavu manželských společenských rolí, jejichž další udržování neodpovídá ani potřebám mužů ani žen. I muži mají potřebu projevovat se citově nebo pečovat o své děti. I ženy mají právo účastnit se rozhodování o své rodině a komunitě. Práce a povinnosti spojené s partnerskými vztahy, udržováním domácnosti a rodičovstvím by měly být spravedlivě a dobrovolně rozděleny mezi oba partnery. Odmítnutí rolí a patriarchálních stereotypů a přijetí rovnostářských a svobodných principů v osobním životě je jeden z prvních kroků směrem k novým rovnostářským vztahům ve svobodné společnosti.

Jde o to postavit proti pokrytecké morálce tolerující zneužívání a vykořisťování žen alternativu lidské svobody a sebevyjádření. Jde o to postavit proti systému založeném na vykořisťování, nerovnosti a majetku alternativu svobodné a samosprávné společnosti. Takovou alternativu nazýváme svobodným socialismem.

Stan. Ruda

<u>Bibliografie:</u>

Beauvoir Simone: Druhé pohlaví, Orbis, Praha 1967, **De Singly Francois**: Sociologie současné rodiny, Portál, Praha 1999, **Engels Bedřich:** O původu rodiny, soukromého vlastnictví a státu, Svoboda, Praha 1949, **Foustka N. Radim**: Stát - vznik, podstata a vývoj, Orbis, Praha 1954

<u>A dále materiály od:</u>

Severovýchodní federace anarchokomunistů -NEFAC (USA/Kanada)

Organizace revolučních anarchistů - Solidarita (Čechy) se vztahem k dané problematice.

Děti a naše společnost

Ve svém článku čerpám především z knihy Stephena Cullena : Children in society – a libertarian critique (Děti a společnost – libertinská kritika). Tato kniha nabízí pohled na dětství jako plnohodnotné a svébytné období života člověka a staví se velmi kriticky k přístupu a postoji jaký k němu společnost zaujímá.

Děti jsou v naší společnosti z velké části mlčící skupinou, jejich potřeby a přání jsou zcela určeny dospělými. V každé etapě růstu dítěte se jej dospělí snaží tvarovat vzhledem k prioritám pro ně cizího světa, světa dospělých. Dítě si musí zvykat na „rutinu“, musí být „disciplinované“, co možná nejrychleji umístěno do dětského pokoje nebo jeslí a pak „zapadnout“ do jedenácti či víceletého kolotoče základního vzdělávání. Protesty dítěte naráží na řídící sílu dospělých, zakládající se především na psychickém nátlaku a postrádající komunikaci a vysvětlování. Samozřejmě, že ne všichni dospělí jsou s frází „ dělej to, protože ti to říkám“ spokojeni, tento přístup je však častou praxí nejen v rodinách, ale především v institucích, které rodinu zastupují - školkách, školách, aj.

Takovýto přístup pochází z odmítání přiznat dítěti stejný status a práva, jaká mají dospělí. Základní rozdíl mezi dítětem a dospělým je v čase a zkušenostech, ale až na toto mezi nimi žádný rozdíl není.

Dětský život se vyznačuje vysokým stupněm bezmoci. Na rozdíl od dospělých mají děti jen málo příležitostí dát volný průchod svým pocitům, neboť se neustále ocitají pod kontrolou a „parametry“ rodičů, učitelů a sociálních pracovníků. Hlavním argumentem v úvodu zmiňované knihy je, že naše chování k dětem je ilustrací a zároveň symptomem naší společnosti. Tyto vztahy a strategie dospělých utvářené v naší industriální společnosti vytváří napětí , které potvrzuje systematické a dalším generacím předávané potírání dětství. Toto pokračuje potíráním základních práv dítěte být samo sebou, což je ještě ztěžováno vytvářením hierarchií autorit a nařízení, která charakterizují náš dnešní život.

Děti a rodiče

Není to tak dávno, co všelijaké výchovné příručky nabádali rodiče k striktnímu vedení jejich nově narozeného dítěte hned od začátku. Rady o dodržování striktního harmonogramu a režimu dítěte se upřednostňovaly a přizpůsobovaly spíše životu matky než životu dítěte. Úspěšnými rodiči byli ti, kteří naučili své dítě co nejrychleji žít ve striktní rutině. Již odmala bylo tedy dítě přesvědčováno o své bezmocnosti a o nezpochybnitelné moci a právu dospělých sledovat skrze jeho život své vlastní zájmy. Snad nejlépe lze ukázat pohled společnosti na děti skrze používání

násilí. Pokud by ve společnosti nějaká osoba udeřila někoho druhého a rozezlila ho, vzbudilo by to mnohem větší pohoršení, než když rodič na veřejnosti udeří dítě. Co to vlastně znamená udeřit někoho? Popření schopnosti něco racionálně vysvětlit a použít násilí jako únikový prostředek. Rodič svou neschopnost rychle zapomene, ale dítě si ji bude pamatovat ještě dlouho.

Poměrně dost rodičů je přesvědčeno, že potřeby dítěte jsou akceptovatelné do té míry, jakou jsou ochotni dospělí snést. Přebírají tedy za dítě odpovědnost i ve věcech a případech, kdy dítěti nehrozí vysloveně nebezpečí. Dítě se tak stává závislé a neschopné osamostatnění se. Základním rysem člověka by však měla být schopnost žít jako svobodná individualita, která nese za své chování odpovědnost a neočekává od ostatních, že ji za něj převezmou. Z toho vyplývá falešnost námitky, že rodiče musí převzít dohled nad emocionálními, psychologickými a imaginativními potřebami dítěte. Dítě má právo očekávat od rodičů ničím nepodmíněnou lásku nikoli program disciplíny, který přizpůsobí dítě zájmům a prioritám dospělých, potažmo společnosti. Jako výsledek své svobodné volby zakouší rodiče svou schopnost fungovat jako rodina, formovat a vychovávat nového člověka; dítě má zároveň právo očekávat od rodičů akceptování jeho odpovědnosti za své svobodné konání.

Zajímavá je Cullenova úvaha o tom, že smutná realita chování rodičů, která vede k tolika omezením a násilí vůči dětem, netkví ani tak v prioritách rodičů, jako v nutnosti jejich zaměstnanosti – v ekonomických „potřebách“ společnosti. Například když dítě nemůže spát, celou noc se budí a chce si hrát s hračkami, rodič mu nemůže ani na chvilku vyhovět, protože je unaven z předešlého pracovního dne a v osm ráno už zase musí být v kanceláři pořádně vyspalý. Přesný harmonogram ale nemají jen rodiče, nýbrž i děti, které jsou harmonogramu rodičů leckdy násilně přizpůsobovány. Nejjednodušší je potom umístit dítě do jeslí, školky nebo mu najmout vychovatelku, které uvolní rodičům spoustu času a dítě naučí rutině. Sami rodiče mnohdy takovýmto zbavením se dítěte trpí, obzvláště jedná-li se o velmi dlouhý čas odloučení (čas pobývání dětí v jeslích a školkách se čím dál více zvyšuje), ale ekonomické potřeby rodiny si takovéhoto ústupku žádají.

Děti a škola

Jedno ze stálých témat politických debat je vzdělávání. Lze si lehce všimnout , že tato nikdy nekončící debata o nutnosti vzdělání pro potřeby společnosti, obchodu, trhu….trvale ignoruje jednu skupinu: žáky. Ačkoliv je strategiím vzdělávání věnováno tolik prostoru a úvah, je zarážející, že pro většinu dětí není vzdělávací proces prostředkem „ objasnění a poznávání“, ale nudnou a nemálo stresující nutností. Nudnou nutností je proto, že díky přístupu k přesně stanovenému rozvržení a objemu informací bez možnosti opravdové volby připravuje většinu dětí na nezáživný, omezený a striktní život. Jinak si nelze vysvětlit, proč je společnost spokojená se školami, které trvají tak dlouho a přitom vysvětlí a ukáží dětem tak málo. Školní dril je jedna z mála oblastí, ve které je škola úspěšná. Předškolní dítě je pod vlivem „výchovných“ knih naučené jíst v přesný čas, spát stanoveně dlouho, požádat o čtení pohádky v době, kdy smí, hrát si v přesně vymezený čas. Až vyjde ze školy, bude umět pracovat, kdy je mu stanoveno a odpočívat, kdy je mu dovoleno. Toto je úspěch školského systému - připravit lidi precizně k nástupu do ekonomického systému. Třináct let komandování, pravidelného vstávání a sedání si je nejlepší průprava na půl století příchodů a odchodů podle píchaček.

Ačkoliv mnoho učitelů nastupuje do své profese s přáním objasňovat, ukazovat a rozšiřovat schopnosti a samostatné uvažování žáků, rychle narazí na limity pro své nadstandardní iniciativy. Školní systém zahrnuje dané příkazy, které je nemožné obejít. Jakkoli může učitel chtít rozebírat se žáky nějaké pro ně zajímavé téma a mluvit o něm, další téma v syllabu je jasně dáno, na výklad je přesně vymezen čas. Proto se učitel nemůže zdržovat a musí vykládat dál. Následuje test nebo zkoušení a když toto děti dobře odehrají, přijde šťastné zapomenutí prakticky všeho již druhý den po zkoušce. Proč si děti mnoho nepamatují z prosezených hodin, dní a let ve školních lavicích? Protože věci, které se učí, jim nepřipadají zajímavé, drilují se, nevidí potřebu znát je a nechápou jejich souvislosti. Během hodin se neptají, nezajímají se, nemají vlastní iniciativu něco se dozvědět. Učitel je zdroj informací, ale děti jsou učeny ptát se maximálně jen na to, na co předpokládají, že se jim učitel rozhodne odpovědět.

Street party (Anglie 1996)

Stěžejním problémem školství je potlačování integrity individuality dítěte, které je považováno za něco méně než dospělý. Svoboda dítěte rozhodnout se, kdy je připraveno na vstřebávání informací, učit se, když se soustředí, odpočívat nebo si hrát, když je unaveno, ptát se na to, co ho zajímá a čemu nerozumí… Tuto nezbytnou svobodu škola dítěti upírá. Vytváří z něj jenom další šroubek do ohromného stroje ekonomiky, připravený na plnění přesných příkazů odvozených od jeho funkce a zbaví ho zájmu o okolní svět a o to, co se v něm děje.

Děti a zdraví

Zdraví je jedna z dalších obastí, ve kterých jsou děti výrazně závislé na péči a času dospělých. Jsou bezmocné vůči nedostatečné pozornosti v případech, kdy rodiče nevěnují pozornost jejich potřebám. Emocionální napětí způsobené „ standardizováním“ dětí v průběhu dětství a tlak, který je na ně vyvíjen, aby se zařadily do úzkého spektra požadavků společnosti, je jedním z hlavních důvodů sebevražd mezi dětmi a mladými lidmi. Obavy, strach a potřeby těchto dětí jsou dospělými pro jejich soustředění se na zařazení svého dítěte přehlédnuty nebo záměrně ignorovány.

Výše počtu sebevražd dětí a dospívajících od osmdesátých let narůstá a neukazují se ani nejmenší tendence k tomu, že by mohla klesat. Jedna z dvaceti dívek ve věku 15-24 let se pokusí o sebevraždu. Emocionální vypětí a tlak jsou nejčastějším důvodem pro páchání sebevražd u mladých dívek a žen. Mají obavy z toho, že nejsou milovány a nikdo se o ně nezajímá, nikdo je nerespektuje. Postupně však narůstá sebevražednost chlapců ze stejných důvodů. Obě skupiny jsou bombardovány reklamou, jsou cílem marketingových strategií pro svou lehkou manipulovatelnost, jejich představy o vzhledu a mínění o sobě samých jsou vytvářeny tak, aby zvyšovali profit módního, kosmetického a sportovního průmyslu. Nejprve to byly převážně mladé dívky, které byly přesvědčovány pod vlivem ekonomických zájmů určitých skupin a společností, že pokud nebudou nosit toto oblečení, sportovat s těmito nejmodernějšími pomůckami, mít účes a make-up podle nejposlednějšího módního stylu, a nejabsurdněji - „nejmodernější tvar těla“, nebude po nich nikdo toužit, nikdo je nebude chtít, nikdo je nebude milovat. Nyní podle marketingové logiky co největšího profitu, se terčem stávají i chlapci. Idol osmdesátých let ve stylu „Rambo“ už není aktuální, nyní je trendem ne tak dominantní „glamour“ styl modelů, kterým se prostě nemůže stát, že budou nechtění, nemilovaní…. Děti se stávají obětmi módní války vyrůstající z potřeb konzumní společnosti systému, v němž žijeme, oběti - především však snadné terče ekonomiky dospělých, které nerozumí.

Dalším faktorem fungujícím v naší společnosti, který ohrožuje a narušuje psychické ale především fyzické zdraví dětí, je složení dětských potravin, především sladkostí. Většina dospělých není zasažena působením různých chemických přísad přidávaných do čajů, marmelád, bifteků či dezertů. Ale skupina, na jejíž zdraví mají tyto přísady značný dopad, jsou děti. Děti jsou v mnohem větším nebezpečí ohledně dopadu všelijakých tržních strategií, chemických či genetických manipulací potravinových koncernů. Děti konzumují dokonce mnohem více těchto přísad v různých výrazně barevných voňavých bonbonech, žvýkačkách či pitích na svačinu. Vědecké studie už několikrát zveřejnily nebezpečnost určitých aktuálních potravinových výrobků pro děti. (V poslední době to byly například vysoké obsahy rakovinotvorných E – konzervačních přísad v mražených rybích prstech, na jejichž obalu se v objetí s dětmi roztomile usmíval jakýsi pan kapitán.) Nikdo však nemůže odhadnout dlouhodobý dopad . Děti jsou používány jako pokusná zvířata pro obsáhlé experimenty, jejichž „výsledky“ jsou vždy objeveny, až když je pozdě. V tomto případě se můžeme odvolat na výzkum a průkopnickou práci ze sedmdesátých let Dr. Benna Feingolda, která potvrdila, že mnoho alergických reakcí, výskyt ekzemů, astma, lupénky a změn chování (např. hyperaktivita) je důsledkem vystavování dětí působení chemikálií obsažených v potravinách.

Ať už se jedná o příčiny růstu sebevražd dětí nebo o chemické konzervační přísady v dětských potravinách, je opět evidentní, jak chování společnosti ignoruje základní práva dítěte. Problémy dětského zdraví jsou v této oblasti důsledkem neschopnosti společnosti ochránit děti a jejich zájmy před zájmy textilního, kosmetického, sportovního, potravinářského a jiného průmyslu, jejichž chování nejen ohrožuje zdraví dětí, ale v mnoha případech přímo jejich životy.

…….vrátit dětem dětství

Jestliže chceme, aby naše společnost byla tvořena lidmi, kteří jsou schopni svobodně a odpovědně jednat, být solidární a nelhostejní k druhým a ke společnosti jako celku, musíme přehodnotit své chování k dětem, které až vyrostou, budou vychovávat další generace v

takovém duchu a s takovým přístupem, s jakým byly vychovávány ony. Musíme děti osvobodit a vrátit jim dětství jako autonomní hodnotnou etapu života. Musíme jim naslouchat, odpovídat jim, mluvit s nimi, ptát se jich, co si myslí, co si přejí a proč, dát jim prostor být sami sebou, respektovat je, respektovat jejich práva, tolerovat jejich pocity, emoce a snažit se jim porozumět. Pokud budeme usilovat o takovouto změnu přístupu k dětem, projeví se to i na společnosti jako celku a vztahu mezi dospělými

A66

Rodičovství

Co všechno potřebujete k tomu, abyste vychovali Vaše dítě?

Cynthia Peters

<u>Pozn. překl.:</u> U následujícího článku považuji za nezbytné upozornit na to, že vychází z reálií USA. Spousta výrobků není na našich trzích (naštěstí) dostupných a pokud jste se s nimi ještě nesetkali, je poměrně těžké a někdy i humorné, si je představit. Je však zajímavé zamyslet se nad tím, zda takové věci jako dětský pokoj nebo dětská postýlka nám pouze usnadňují život, nebo jsou to věci, které přinášejí do našeho života izolaci, disciplínu a nutí nás lépe se přizpůsobit požadavkům současného systému.

Od prvních okamžiků vašeho rodičovství je vám vnucována myšlenka, že blaho vaše a vašeho dítěte si lze koupit. Správným rodičovstvím je míněno vlastnictví těch správných produktů. Lidský akt rodičovství se stal prostředkem pro zisk, který neustále stoupá. Např. během posledních 30ti let vzrostl zisk firmy Toys R Us z 12 milionů a 4 obchodů za rok na 6,7 miliard a 540 obchodů za rok (Playthings, Září 1993). V současnosti se díky izolovanosti mnoho rodičů snaží rozhodovat pomocí listování v různých časopisech a katalozích.

Informacemi a radami od expertů, jak správně vychovávat děti, jsou zahrnovány především matky. Jsme zatíženy odpovědností za každý kousíček jejich blaha. Shari Thurer v Myth of Motherhood (Mýtu mateřství) říká, že během posledních 40 let, kdy se více a více žen (převážně bílých) zapojovalo do pracovního procesu (z nutnosti a také na vlastní žádost) a od doby, kdy feminismus umožnil mnoha ženám uplatnit se také mimo domácí sféru, dosáhly požadavky na matky historického maxima. Myšlenka, že vzdělávání dítěte začíná již v peřince, byla popularizována v období po 2. světové válce, v období tzv. baby boomu, a umožnila vznik obrovského trhu na výrobu hraček. Zároveň se objevili odborníci, kteří jsou schopni ovlivňovat mateřské chování. Privatizace dětského vzdělávání není redukována pouze na rodiny, ale především na vztah matky a dítěte. Matky jsou tak izolovány a stávají se terčem obchodníků z hračkářského průmyslu a průmyslu na výrobu dětských produktů.

Tak jako trh chce, abyste si mysleli, že ty správné sportovní boty vám umožní žít na

maximum, pivo z vás udělá někoho mnohem mladšího a Cola není jenom hnědý bublinkový nápoj, ale ta „Skutečná věc“ (The Real Thing), tak říká, že ty správné výrobky vás učiní dobrým rodičem. Samozřejmě mnoho těchto vynálezů je užitečných a je rozumné je vlastnit. Jako matka vím, že spousta věcí, které jsou na trhu dostupné, vám může výchovu dětí usnadnit. Tyto produkty přinášejí zábavu, vzdělávají nebo ulehčují každodenní život s dětmi. V době, kdy rodiče žijí v izolaci od ostatních a v izolaci od komunity – tedy systému, který pomáhal ulehčit od pochyb a nabízel podporu a rady - nakupujeme, abychom vůbec nějakou podporu získali. Když tak činíme, předáváme hodnoty konzumní společnosti našim dětem a učíme je podřizovat se společnosti. Zároveň je učíme, jak se stát malými spotřebiteli, kteří věří tomu, že ty správné produkty utváří naši identitu a jsou schopny vyřešit naše problémy. Zároveň kupujeme ideologii, která nám v tom nejlepším případě pomáhá racionalizovat svět každodenní práce, který je extrémně nepřátelský vůči dětem a rodinám. V tom nejhorším případě nás pak odvádí od zpozorování strukturálních nerovností ve společnosti – včetně globálního zbídačování dětí - a protestu proti nim.

Dětská postýlka jako forma sociální kontroly

Postýlky nebyly vždy považovány za ten nejdůležitější kus dětského nábytku. Dokonce ani dnes ve většině zemí (zvláště ve Třetím světě) malé děti v postýlkách nespí.. Podíváme-li se na lidskou historii, děti po většinu času spaly se svými rodiči. V této historicko-ekonomické situaci je však společné spaní matky s dítětem v rozporu se současnou ideologií. Na počátku 20. století zdravotníci „horlivě rozdávali banánové krabice…které měly sloužit jako kolébky, aby potlačili zvyk matek spát společně se svými dětmi.“(The Politics of Breastfeeding – Politika kojení). Spolu s přesouváním dětí z banánových krabic do postýlek (matrace byly prodávány samostatně) vznikal i průmysl na výrobu dětských produktů společně s doprovodným průmyslem produkujícím rady na výchovu dětí. Zkuste přemýšlet o všech těch věcech, které jste nemuseli mít před „obdobím banánových krabic“. Zaprvé - nepotřebovali jste dětskou postýlku. Nepotřebovali jste ani dětský pokoj (nebo pokoje, pokud máte víc dětí), do kterého byste postýlku umístili, nepotřebovali jste dětský koš, který postýlce předchází, ani postel pro batolata, která následuje bezprostředně po něm. Nepotřebovali jste ani přístroj, který simuluje záblesky televizního vysílání, aby se vaše dítě bavilo, když je v postýlce samo, ani další „vynálezy“ jako např. speciální přikrývku s vibracemi, které vaše dítě uklidňují (vy tam s ním nejste, protože vám bylo řečeno, že je nejlepší, pokud se vaše dítě utiší bez cizí pomoci).

Dětské postýlky nemají vliv jen na růst ekonomiky, ale pomáhají také přizpůsobit se chování, které je důležité v průmyslové společnosti, kde převažují pravidla, jejichž cílem je posilovat hierarchická uspořádání. Dítě se musí naučit, že pokud je v postýlce, musí spát nebo si způsobně hrát. Jestliže bude plakat, všichni ho budou ignorovat. A pokud bude mít hlad, bude si muset počkat. Rodiče musí pláč poslouchat a potlačit v sobě veškerou touhu jít za svým dítětem. Jak jinak by se to všechno dítě naučilo? Je velmi složité přizpůsobit se rigidním spánkovým a stravovacím pravidlům, ale musí to tak být. Proč? Protože jsme si internalizovali představu, že naše děti musí být nezávislé. Podlehli jsme dojmu, že by měly potlačit potřeby, které lze uspokojit lidským kontaktem, a učit se získávat potřeby, které mohou být uspokojovány předměty. Učíme je nejen se přizpůsobovat rytmům pracovního prostředí, ale učíme je také orientovat je samé a jejich potřeby k objektům. Tato odpovědnost padá zejména na bedra matek. Především ony jsou terčem více než tisíce knih o rodičovství, spousty rad v tisku, televizních a radiových pořadech a také videoprojekcí – ty všechny se věnují každodennímu životu s dětmi.

Nejprodávanější kniha všech dob Baby and Child care (Péče o novorozeně a dítě) od Dr.

Spocka, která ovlivňovala miliony rodičů přes čtyřicet let, doporučuje, aby novorozeně, které spí v pokoji svých rodičů, bylo v období 6 měsíců přemístěno do jiného pokoje. Dítě v tomto věku má „již sílu postarat se o sebe“. To co měl Dr. Spock pravděpodobně na mysli, je fakt, že v šesti měsících je dítě již schopné změnit svou pozici, pokud je to třeba. Jinými slovy, pravděpodobně se neudusí, protože má již dostatečně silný krček, aby mohlo zvednou hlavu. Další problémy jako hlad, samota a nuda musí být tolerovány, pokud je není možné řešit prostřednictvím různých vymožeností.

Dr. Spock předpokládá, že pokud je dítě ještě ve věku 6ti měsíců v pokoji svých rodičů, „je zde reálná možnost, že se stane závislým na tomto stavu, bude se bát a nebude schopné spát kdekoliv jinde“. Neříká už, že lidská mláďata se rodí v mnoha ohledech na svých rodičích závislá. Neříká ani, že děti z různých částí světa a v různých obdobích spaly se svými rodiči a nezpůsobovalo to žádná poškození. Nezmínil, že jeho rady o tom, kde by dítě mělo spát, jsou historicky podmíněny a mají mnohem více co dělat s jeho vlastními předsudky a kulturními kořeny než s čímkoliv jiným.

Jeho hlavní prioritou je, aby dítě neskončilo za žádných okolností na noc v ložnici svých rodičů. Neříká však proč. Pokud se vyskytnou skutečně závažné okolnosti – strach, neustálý pláč, úzkost – rodič s ním může být v jeho vlastním pokoji nebo se poradit s lékařem. Nemůže však udělat tu nejpraktičtější věc. Věc, o které mnoho rodičů instinktivně ví, že bude tím nejlepším řešením a která může být také tím, o co dítě žádá: fyzická přítomnost a společnost svých rodičů. Pokud se tomuto řešení vzpíráme, přistupujeme na něco, čemu by naše instinkty neuvěřily. Chceme po expertech, aby nám poradili, jak přežít noc, a potřebujeme stále nové a nové knihy s radami. Jsme tak odváděni od řešení, které by nám nejsnáze umožnilo vyspat se.

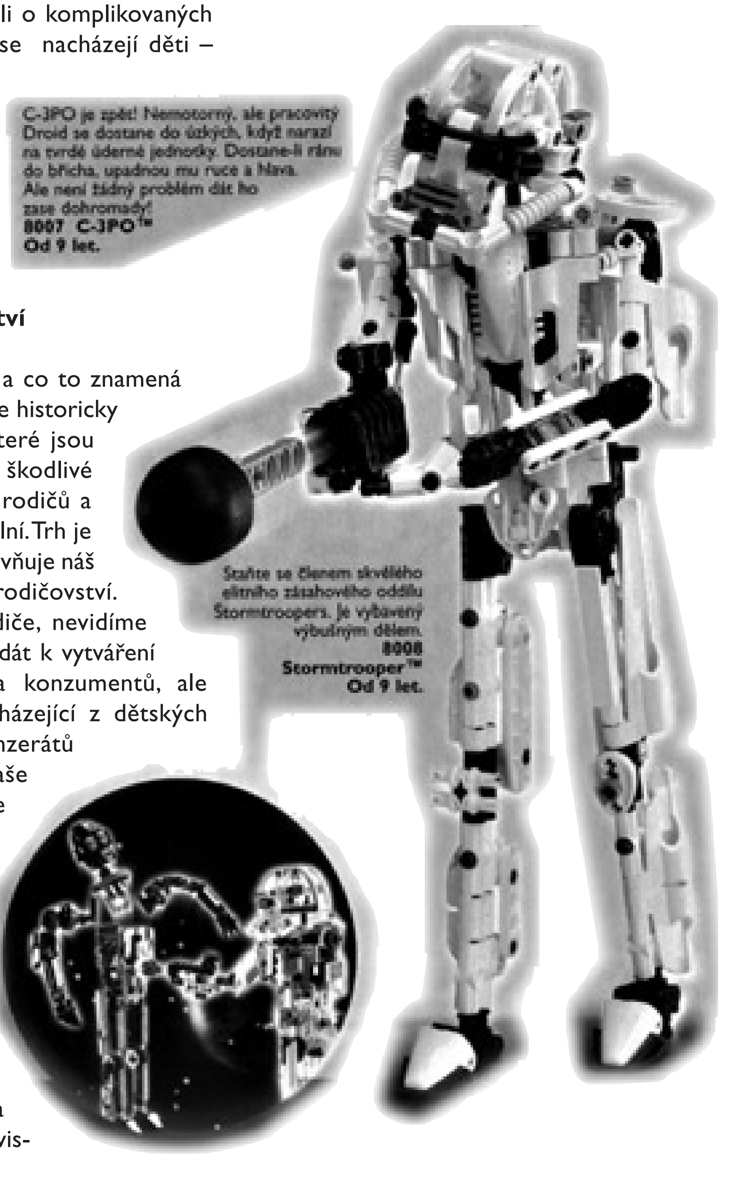
Dr. Spock povoluje dítěti sdílet pokoj s jeho sourozencem, ale věří tomu, že „je pro dítě lepší mít vlastní pokoj, zvlášť pokud je starší, ve kterém má svůj majetek pod kontrolou a v případě potřeby i soukromí.“

Správným směrem

Vzkaz rodičů dětem zní: nečekejte od nás nějaký komfort, ale máte pokoj, kde si můžete užívat a osobně kontrolovat svůj majetek. Kruh se uzavírá. Čím více rad rodič přijímá a čím více je ovlivněn naší sebestřednou konzumní společností, tím více je přitahován různými produkty, které ho od jeho dítěte vzdalují.

Naše děti jsou dobrými konzumenty. Výrobci hraček jsou si vědomi toho, že úspěšné hračky imitují aktivity dospělých (Playthings, Září 1993). Nakupování je hlavní americkou dovedností. Svému dítěti můžete pořídit „pokladnu speciálně určenou pro supermarkety s elektronickým scannerem, který pípá, hrací kreditní kartu a umělé jídlo (Boys have better toys, Lydia Sargen, Z Magazine, listopad 1996). V bostonském Dětském muzeu mají jako jednu ze stálých expozic obchod s potravinami, kde se mohou děti potulovat uličkami, plnit nákupní koše plastickými replikami potravin a potom je platit u pokladny.

Sloupek „Child Caring“ (Péče o děti) v Boston Globe’s nám radí, abychom zdokonalili sebeúctu našich dětí tím, že jim budeme říkat něco pozitivního minimálně pětkrát denně.. Tyto počitatelné, smluvní chvilky strávené s našimi dětmi nám poskytují falešnou útěchu, i když společenské podpory, která by jim mohla v době dospívání opravdu pomoci, ubývá. Nevyzývají nás, abychom trávili méně času v práci a abychom tak nepotřebovali ke komunikaci s našimi dětmi žádné obchodní společnosti. Nevedou nás k tomu, abychom si položili otázku, zda je možné scvrknout budování sebeúcty našich dětí do pěti minut a zda jsme schopni skloubit nerovné požadavky domácnosti a zaměstnání. Nenutí nás, abychom uvažovali o komplikovaných situacích, ve kterých se nacházejí děti – chudoba, špatné školy, znečištěné prostředí a nezajištěné rodiny.

K výchově dítěte potřebujete celou řadu průmyslových odvětví

Jak vychováváme děti a co to znamená být dobrým rodičem, je historicky specifické. Praktiky, které jsou dnes považovány za škodlivé byly v dobách našich rodičů a prarodičů zcela normální. Trh je jednou ze sil, která ovlivňuje náš pohled na správné rodičovství. Samozřejmě jako rodiče, nevidíme naše poslání jako mandát k vytváření malých pracovníků a konzumentů, ale nepatrné vzkazy pocházející z dětských knih, magazínů a inzerátů významně ovlivňují naše rozhodování týkající se výchovy dětí. Výsledkem je, že rodiče jsou spoluodpovědni za výchovu konzumní populace závislé na uspokojování potřeb prostřednictvím objektů, schopné akceptovat a dokonce vzkvétat v závislosti na neotřesitelném rozvržení práce a funkcí, které neumožňuje rodinám vytvořit si vlastní styl vychovy dětí. Styl, kterým je možné vyhnout se zpředmětnění vztahu rodič/dítě a který umožňuje rozpoznání širších sociálních sil (mimo omezené hranice rodiny), které ovlivňují duševní a tělesné zdraví dítěte.

Hillary Clinton říká, že k výchově dítěte potřebujete vesnici. Ale na konci 20. století je v Severní Americe vesnic poskrovnu – jestliže nepočítáte nákupní haly a katalogy z vaší poštovní schránky. Abychom nepropadli komercionalizaci rodičovství, musíme překonat izolaci, kterou trpí většina současných amerických rodin. Musíme poskytnou našim dětem obohacující zkušenost přítomnosti a podpory své rodiny a komunity, ne dárky od Mattela a Disneyho.

Překlad: Linda.

Převzato z www.zmag.org, It takes a whole baby product and toy industry to raise a child.

Redakčně kráceno.

PORTRÉT

Germaine Greer

Germaine Greer, autorka u nás vydané Eunušky, se narodila v roce 1939 v australském Melbourne. V dětství navštěvovala klášterní školu ("Star of the Sea Convent"), kde získala kladný vztah k literatuře a umění a patrně i despekt k autoritám a k tradičnímu pojetí rodiny. Později studovala anglický jazyk a literaturu; postupně získala bakalářský titul na Melbournské univerzitě, magisterský titul na univerzitě v Sydney a doktorát v Cambridgi. Řadu let přednášela anglickou a francouzskou literaturu a v roce 1979 založila na univerzitě v Tulse (Oklahoma) Centrum pro studium ženské literatury. V současnosti přednáší na univerzitě ve Warvicku (www.warwick.ac.uk/fac/arts/English/greer.htm). V minulosti, kromě své akademické činnosti, vystupovala v televizních diskusích a přispívala do řady časopisů (Sunday Times, Public Eye, Rolling Stone, Harpers a Esquire), často pod pseudonymem "Rose Blight" (choroba na růžích).
Jednu z nejvýznamnějších osobností feministického hnutí z ní v jejich 31 letech udělalo napsání knihy Eunuška (The Female Eunuch, 1970), kterou je možné považovat za hlavní dílo "druhé vlny" feminismu. Kniha vyvolala rozruch svou otevřeností a vytvořila z autorky do určité míry mediální hvězdu. Název vychází z přirovnání působení společnosti na ženu k jakési kastraci jejich společenských a sexuálních svobod. Kontroverzně působila i uvnitř feministické scény, a to hlavně svou kritikou čistě reformistických snah. Svým stylem, kdy balancuje mezi seriozní akademickou analýzou a humornou nadsázkou, ovlivnila styl psaní knih na společenská témata.
Mezi její další knihy patří The Obstacle Race (Překážkový běh) z roku 1979 o ženách v umění, Sex and Destiny: The Politics of Human Fertility (Pohlaví a osud: politika lidské plodnosti) z roku 1984 - kritika sexuálních vztahů a pojetí rodiny v současné společnosti. Rodinou se rovněž zabývá kniha z roku 1989 - Daddy: We Hardly Knew You (Taťko, skoro jsme tě nepoznali). Dále napsala Darling Say You Love Me v roce 1965, The Revolting Garden v roce 1979 (pod pseudonymem Rose Blight), Change v roce 1992 a Woman, Sex & Desire: Understanding Your Sexuality at Every Stage v roce 1996. Rovněž napsala kapitolu o postavení žen na Kubě: Women and Power in Cuba ve sborníku Women: a World Report a řadu feminismem ovlivněných literárních kritik. Její poslední knihou je The Whole Woman (Celá žena), vydaná v roce 1999, která navazuje na Eunušku. O Germaine Greer vyšla biografie Germaine Greer: Untamed Shrew (Germaine Greer: nezkrocená zlá žena) od Christine Walace, která je neautorizovaná, údajně proto, že se Germaine Greer domnívá, že životopisy se mají psát až po smrti.
Inspirací pro svou tvorbu a veřejné vystupování hledá Germaine Greer v rodině, ve které vyrůstala, v letech strávených v klášterní škole a na univerzitě, v literatuře a v současném mediálním světě. Germaine Greer je pro někoho excentrickou intelektuálkou často zásadně měnící své názory, pro jiné je mediální celebritou s nadhledem a smyslem pro humor a ironii, pro feministické hnutí jsou její myšlenky inspirací.

Vojta

RECENZE

Germaine Greer: EUNUŠKA

Eunuška – dílo, které poprvé ve Spojených státech vyšlo v roce 1970. U nás tato kniha vyšla v překladu Pavly Jonsson v roce 2001. Je kritikou tehdejší (a vlastně i dnešní) patriarchální a konzumní společnosti, která je podle Greer hlavní architektkou útlaku mužů i žen. Zároveň je kritikou určitých proudů feministického hnutí, které se podílí na udržení statutu quo. Germaine Greer vystupuje především proti těm ženám, které usilují o „rovnost" žen a mužů. Říká, že nesvobodné nejsou pouze ženy utlačované koncepty feminity, ale nesvobodní jsou i muži, kteří jsou omezováni maskulinitou.

Autorka klade velký důraz na rozdílnost první a druhé vlny feminismu. Zatímco sufražetky požadovaly vstup do stávajícího politického systému a jeho reformy, feministky druhé vlny usilují o revoluci. G. Greer poukazuje na to, že reformní strategii používá řada organizací i v současnosti. Jednou z nich je Národní organizace žen (NOW) Betty Friedan, která má své zástupce ve všech výborech amerického Kongresu, které se zabývají ženskou agendou. Na počátku 70. let měla tato organizace 300 tisíc členek. B. Friedan zastupuje americkou smetánku střední třídy, pro kterou žádá rovné příležitosti v rámci statutu quo. Svými aktivitami usiluje pouze o malé reformy, které však mohou mít spíše negativní vliv. Usiluje o zrušení diskriminace v pracovních inzerátech, ale neútočí na samotné kořeny diskriminace. Protestuje proti Colgate-Palmolive, ale neútočí na samou podstatu kosmetického průmyslu.
G. Greer kritizuje také socialistky pracující na principech marxismu - leninismu. Největším omylem představitelek tohoto směru je, že mají pocit, že stojí v čele mas ženského proletariátu, přebírají mužské formy organizování a nezajímají se o skutečné dopady své ideologie.

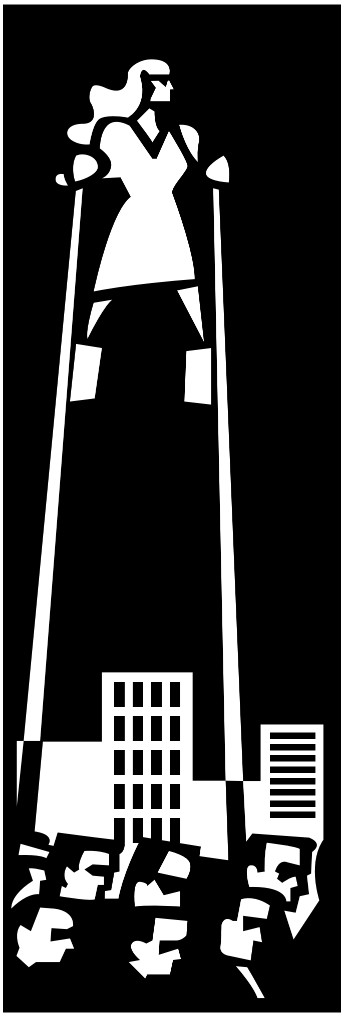
Kniha je ovlivněna dobou svého vzniku, počátkem druhé vlny feminismu, kdy byli v praxi uplatňovány základní principy anarchofeminismu. Autorka kritizuje vystupování některých – především liberálních – organizací, které coby v médiích nejpublikovanější, působí jako vůdčí osobnosti celého (jednotného) feministického hnutí. To je však je ve své podstatě nehierarchické a názorově nejednotné. Současně je dílo ovlivněno krédem sexuální revoluce 60. a 70. let – sexuální osvobození bylo považováno za významný nástroj politické změny. Sama G. Greer viděla osvobození ženského libida jako zásadní podmínku ženského osvobození. Zároveň si je však autorka vědoma ekonomických skutečností, které formují životy řady žen, ale nejen jich.

Ženy a práce

Ženská práce je většinou chápána jako pomocná a jako mnohem méně „důležitá" než práce mužů. Žena jako pracovní síla je použitelná na výpomoc, povolná, ale málo spolehlivá.. Počítá se s tím, že jejím prioritním zájmem je rodina. Žena musí manželovi ulehčovat jeho osud a upevňovat jeho sebedůvěru živitele rodiny. Tato nerovnost podle autorky nemůže být odstraněna nějakou zákonnou úpravou. Je totiž těžké si představit, že zákony tvoří kvali-

fikované ženy s konstruktivním zájmem o práci. Různé legislativní pokusy za stejný plat za práci stejné hodnoty končí většinou pouze snahou o jejich prosazení či prosazování postupné. Ženy budou nuceny poskytovat levnou práci nebo dokonce práci zdarma, dokud se nezmění pojetí práce a hry a odměny za práci. Greer se však neomezuje pouze na problematiku nestejných platů, ale také na neschopnost žen organizovat se do odborů nebo aktivně v odborech vystupovat.

Greer se také zaměřuje na skupinu žen v domácnosti. Ty za svou práci nedostávají žádný plat, i když jsou „chráněny" různými legislativními úpravami. Jednou z nich je např. právo ponechat si polovinu částky vyměřené na domácnost. Tyto legislativní úpravy jsou však výhodné pouze pro bohaté. Ženy v domácnosti jsou ekonomickými obětmi celého systému, protože tlumí disproporce mezi životními náklady a skutečnými výdělky.

Dalším šokujícím jevem v oblasti ženské zaměstnanosti jsou tzv. dělnice v domácnosti (v současnosti je tento trend znám pod názvem neformální sektor a je uplatňován především ve Třetím světě). Ženy pracují za směšný plat a své zaměstnavatele nestojí žádné pracovní náklady, nemají nárok na platby za přesčasy ani na odškodné a nezastupují je žádné odbory.

LÁSKA
Ideál

Naše společnost uměle vytváří „ideální" femininní ženy tak, aby se od mužů lišily a představovaly pro ně objekt zájmu. Tak vedle sebe stojí dvě antagonistické bytosti. Polarita muž – žena vytváří pokřivené pojetí lásky. Muž se raději schází se svými přáteli, se kterými má společné zájmy. Tuto formu vztahu však není zvykem nazývat láskou. Naopak žena své city soustředí výhradně na svého partnera a není schopna konfrontace s vlastním pohlavím. Je vedena touhou po bezpečí, které požaduje od svého mužského protějšku, protože svůj vlastní druh považuje za slabé bytosti. G. Greer k tomu říká, že ženy nejsou schopny lásky, protože neumí milovat samy sebe. Žena, která se nechce ve svých potřebách a touhách podřizovat, se často setkává s tím, že se její vztahy rozpadají. Její protějšek, který ji tak věrně a skutečně miluje, je pak podrobován lítosti i ze strany jejích vlastních přátel. Aby byly ženy schopny skutečné lásky, musí se odprostit od rolí, které jsou jim vnucovány společností.

Altruismus, egotismus a posedlost

Jako láska jsou často prezentovány její deformované podoby: altruismus, egotismus a posedlost, které jsou maskovány mýty „romantiky" nebo jako „objekt mužského zájmu".

Ideál altruismu je pouhou chimérou. Sebeobětování matek je pouhá iluze. Matky a manželky (většinou tuto strategii totiž využívají ženy) se neobětují bez očekávání nějaké odměny, ale jde o jakýsi obchod. Za své „sebeobětování" očekávají a vyžadují bezpečí.

Přehnaný egotismus je stavem, kdy milujeme pouze jednoho člověka a ostatní bližní jsou nám lhostejní. Žárlivost muže na ženu je jasně egotická a výrazně se liší od žárlivosti ženy. Muž pojímá svou ženu jako svůj majetek. Naopak ženy jsou schopny nevěru tolerovat, touží po bezpečí a mají hrůzu z toho, že zůstanou samy. Naopak muž nikdy nepočítá s tím, že ho žena opustí – do té doby než od něho skutečně odejde. Žena ví, že si ji muž váží jako věci a to věci stereotypní, a proto má strach, že její muž začne toužit po jiné ženě. Aby žena tomuto zabránila snaží se u svého muže vytvořit závislost na určité sexuální praktice. Jeho nutkavá potřeba potom znamená bezpečí – bezpečí, že zůstane. Ženy si pak svoje počínání ospravedlňují jako jistou formu altruismu, ale ve skutečnosti jde o skrytý egotismus.

Pokud se člověk zamiluje, ostatní druhy lásky často vyvolávají žárlivost. Odtud pochází i nenávist k tchýni. To je důkazem toho, že domácnost skládající se z jednoho páru odštěpuje od širší sociální tkáně. Dalším aspektem egotismu je touha mužů i žen „hrdě se pyšnit" svými partnery. Většina mužů touží po ženách, se kterými by mohli udělat dojem na své kamarády. Žen se to tolik netýká, ty jsou totiž schopny vzdát se svých známých a přijmout přátele svého partnera. Tento postup přejímají pouze ženy tvořící součást skupiny, která některé muže zavrhne jako nevhodné. Žena tak výběrem partnera dokazuje svou vlastní hodnotu.

Člověk se také často stává láskou posedlý. Je přesvědčen o tom, že vyvolený objekt je tím jediným nebo správným. Vytváří si o něm tak vysoké mínění, kterému nemůže žádný skutečně existující člověk vyhovět. Pokud je tento stav opětován, příznaky vymizí, přesunou se na jiný objekt nebo můžou nabít ještě vyšší intenzity. Posedlost však nemá se skutečnou láskou, co dělat.

Romantika

Romantika je jedním z největších mýtu, které zastírají skutečnou podobu lásky. Ve světě romantiky nepřicházejí polibky dříve než láska. První polibek od toho Vyvoleného signalizuje extázi, spojení srdcí a okamžitou svatbu, jinak je polibek lživý. Tento mýtus nabízí bezpočet ženských a dívčích časopisů a titulů červené knihovny. Na jejich stránkách je dívkám sdělováno, jak má vypadat skutečná láska a jaké jsou vlastnosti, kterými by měl disponovat muž, který jich je skutečně hodný. Prostřednictvím těchto příběhů je ženám sdělováno, že rozdíl mezi „opravdovou" a „falešnou" láskou je ten, že ta opravdová vede k manželství.

Hrdinkou romantických příběhů je většinou bezmocná dívka. Tu dokáže ochránit jedině kladný hrdina, její budoucí manžel. Ženy se snaží předat zodpovědnost, jež by měly mít samy za sebe, někomu, kdo by ji dokázal spravovat v jejich nejlepším zájmu. Takoví muži, ale ve skutečnosti neexistují. Romantický příběh je neskutečný. I přesto však dokáže realitu náležitě zkreslit. Ženy pak považují rituály, které jsou v těchto příbězích vykreslovány, za nezbytné i ve svých reálných manželstvích. Muži však často nemají o romantických představách svých manželek ani ponětí. Žena pak začne dřív nebo později na své námluvy pohlížet jako na podvod a vinu začne svalovat na manžela. Pokud mají být ženy schopny se osvobodit a objevit skutečnou lásku, budou se muset odprostit od klamavých romantických klišé, která jsou jim vnucována.

Objekt mužského zájmu

Malé děti čtou unisexové dobrodružné příběhy. Příběhy pro ty starší jsou již segregovány na hrdinské činy výhradně chlapců nebo dívek. Později začnou dívky povětšinou hltat romantické příběhy a dospívající chlapec si rozšíří dobrodružná čtení tak, že do nich zahrne ženy jako předmět dobývání. Literatura pro chlapce nabízí dva základní modely žen: model Velká Čubka a model Jedová Panna.
Velká Čubka je krásná (široká ramena, velká ňadra, útlé boky a dlouhé nohy), ambiciózní, lačná, chytrá a zrádná. Jedová Panna je ztělesněním

čistoty. Jejich společným osudem je smrt. Vrcholným důkazem mužského romantismu totiž je, že muži zabíjejí to, co milují. Hrdina se nesmí oženit. Sexuální hrdinství spočívá v dobývání, nikoli ve spolužití a ve vzájemné toleranci. Dalším znakem mužského hrdinství je, že toto hrdinství musí být uznáno dalšími muži. Žena po jeho boku musí být taková, aby posílila jeho prestiž. Musí se mu buď vyrovnat, anebo přizpůsobit. Romantické představy mají vliv jak na ženy, tak na muže. Ženy se stávají frigidními, pokud se neplní jejich romantické představy, a muži selhávají pro nedostatek vzrušení.

Měšťácký mýtus lásky a manželství

I když se nám zdá, že současný model manželství tu je od pradávna, není to pravdou. Dnes si již nedovedeme představit manželství bez lásky. Láska korunovaná svatbou je však poměrně mladý koncept.

Ve feudální době byla romantická láska pojímána jako protispolečenská a cizoložná. Šlechtična vystupovala v roli manželky, pouze pokud se její manžel nacházel doma, jinak vládla komunitě mužů.. Často docházelo k tomu, že pánova manželka cítila blízkost ke svému vazalovi a manžel pro ni byl zcela odcizenou bytostí. Rozvod nebyl možný a cizoložství se trestalo smrtí. Láska byla v dobových příbězích líčena jako kletba, smrt, mor a sex, mimo stav manželský stál mimo zákon. Zhroucení feudálního systému znamenalo korozi hierarchického dogmatického náboženství. Středověký katolicismus byl založen na postavení celibátního kněze jako poslušného syna církve. Sexuální abstinence byla vítána také v manželství, které stálo níž než slib celibátu a druhému manželství se nemohlo dostat požehnání. S rozvojem reformace se začaly šířit hodnoty nižší třídy. Dobové manželské příručky doporučovaly, aby partnerka byla zdravá, silná, plodná a uměla se postarat o domácnost. Partneři si museli odpovídat věkově a společensky a museli splňovat podmínky zákona o příbuzenských vztazích. V 16. století se začal tento obraz měnit. Vzrůstající mobilita zvyšovala pravděpodobnost sňatku mimo hranice známé komunity. Muž se ženil až po smrti svých rodičů, kdy se stal pánem vlastního majetku. V 17. století byl v Anglii zaveden nový model: pozdnímu sňatku předcházely zásnuby, po nichž následovalo spolužití. Církev ztrácela kontrolu nad řadou farností a zvyšovaly se počty nesezdaných soužití. Náboženští reformátoři začali prosazovat novou ideologii manželství jako veřejného a svatého svazku. Manželství začalo být velebeno jako ten nejvyšší stav a jako podmínka občanského statutu a zralosti. Růst vzdělanosti a vynález knihtisku daly této teorii nový rozsah a literární příklad. Na konci 16. století už byly láska a manželství zavedeným literárním tématem. Pro města už byla typická nukleární rodina a tento trend následoval i venkov. Prozatím šlo však pouze o vývojovou fázi. Na venkově, kde se manželka aktivně účastnila práce, nemohla být členem rodiny, který si užívá volného času, a nebyla primárně vybírána pro své půvaby a ani nebyla zvyklá jimi manipulovat pro své vlastní účely. V atmosféře města, kde vládla větší soutěživost, však dámy zvyšovaly svoje šance na uskutečnění sňatku prostřednictvím svého vzhledu. Manželka byla vybírána jako výkladní skříň manželova bohatství a sexuální objekt. Ve společnosti se pomalu začal ujímat pojem opravdová láska. Mýtus manželství pak pomáhal šířit milostný román. I když realita mýtu neodpovídá, odchylky jsou vysvětlovány pomocí různých polehčujících okolností (vláda, vysoké daně, nemoc…), ale příčina nespokojenosti není nikdy hledána v mýtu samotném. Součástí tohoto mýtu je i bílá svatba, která slouží jako ukazatel společenského postavení páru. Všem by však mělo být jasné, že tento mýtus není pravdivý, nikdy nebyl a nikdy nebude.

Rodina

Stejně tak je tomu i s rodinou, kde otec je vládcem a matka pečovatelkou. Tento typ rodiny nám připadá jako logická přírodní zákonitost, ale není tomu tak. Moderní křesťanství rozvinulo paradigma nukleární rodiny na základě mýtu patriarchální rodiny ze Starého zákona. Struktura státu měla odrážet přírodní princip – král/prezident představuje dobrého a spravedlivého otce velké rodiny. Jedinou hlavu uznávala také církev – samotného Boha. Muž zosobňoval duši a mozek, žena tělo a srdce. Otec odpovídal za své potomky, on vlastnil majetek, který pak předával svému prvorozenému. Fungovala hierarchie od stařešinů k nejstarším otrokům. A přesto osud patrilineární rodiny závisel na ženách, které dobrovolně předávali otcovská práva mužům. Jakmile začalo jít o předání majetku v linii otec-syn, bylo třeba, aby ženy byly střeženy a omezovány ve svém pohybu. Otcovství je totiž vždy stav nejistý.

Ve skutečnosti je však nukleární rodina pravděpodobně v dějinách lidstva tím nejmladším rodinným systémem. Feudalismus znal systém nazývaný „kmenová rodina“: hlavou jednotky byl nejstarší muž, který vládl řadě synů, jejich manželkám a dětem. Práce v domácnosti se dělila podle statutu dané ženy. Rodinné problémy se řešily otevřeně na rodinném fóru a rozhodnutí starších se respektovalo. Romantická láska se nenosila. Tento systém byl výhodný pro děti, vždy se našel někdo, kdo na ně měl čas. Neexistovala generační propast, protože domácnost zahrnovala všechny věkové skupiny. Rozpad kmenové rodiny, která v západní Evropě začala odumírat někdy před začátkem 16. století, uspíšily vlivy industrializace a urbanizace. Ty proměnily vzorce osídlení a přinesly požadavek volné pracovní síly. To mělo vliv na vývoj nukleární rodiny, nicméně tu její nejtíživější podobu známe až z dnešní doby. Největší podíl pracujících sloužil ve velkých domácnostech a synové a dcery žili doma, dokud si nezaložili vlastní rodinu. Rodina tak zůstávala organická a otevřená vnějším vlivům. Stárnoucí rodiče zůstávali v péči svých dětí.. Pomalu však začalo mizet rodinné řemeslo. Hustota městské komunity znamenala odcizení nejbližších sousedů a nezbytnost najít si práci odváděla syny od nejbližších příbuzných. Povinná školní docházka vytvářela propast mezi generacemi – děti byly vzdělanější než rodiče. Zahořklost manželů rostla, většina západních zemí začala prosazovat zákony umožňující rozvod. Ženy se začaly dožadovat práva pracovat mimo domácnost. Rostoucí hustota osídlení vyvolala nutnost bydlet v bytě, a tento životní styl začal rychle převažovat. Stále více a více funkcí domácnosti přecházelo do zodpovědnosti státu: péče o staré, nemocné,…

Rodina 60. let našeho století je malá, uzavřená sama do sebe a krátkodobá. Matka je hlavní konzumentkou a stává se tak hlavní spojenkyní státu, otec vydělává a odpočívá v bezpečí domova. Sílí tendence, kdy děti vytvářejí vlastní skupiny, které se vyznačují specifickým stylem oblékání a rituálního chování. Funkce manželky je nejdůležitější v raném období života dětí, zvyšuje se izolace rodiny od komunity a prohlubuje se závislost dětí na rodičích. Dítě je vystavováno přehnané péči, a když se manžel vrátí z práce, je vykázáno ze světa dospělých, aby si tatínek mohl odpočinout. Otec se tak stává rivalem a cizincem. Vzájemná soutěživost rodin s sebou nese představy o nadřazenosti rasové, morální, náboženské, ekonomické nebo třídní. Nukleární rodina má také katastrofické dopady z hlediska architektonického. Časopisy pro ženy hovoří o tom, že děti mají na manželství ničivý účinek. Antikoncepce egotismus dvojice ještě zvyšuje: plánované děti se musí vtěsnat do předepsané normy. V rodinách, kde děti nesmí rodiče obtěžovat, jsou přes den v určitou dobu odkládány do zvláštních prostorů, což dále prohlubuje generační propast. Patriarchální rodina je jednotka v rámci kapitalistické společnosti a tento rodinný model imobilizuje dělníka. Předkládá mu jednoduchý model spotřeby. Jeho věrnost patří malé rodině a zaměstnavateli, nikoli komunitě.

Alternativou je organická rodina, kde se může společnost dětí mísit se společností dospělých v podmínkách lásky a osobního zájmu. Rodina, chápaná nikoli jako nezbytná podmínka existence systému, ale jako dobrovolný způsob života. Smyslem organické rodiny je osvobodit děti od nutnosti stát se prodlouženou rukou rodičů tak, aby mohly v prvé řadě patřit samy sobě.

Revoluce

Východiskem je změna současného systému – REVOLUCE. Ta by měla znamenat opravu falešných perspektiv, které vznikají na základě našich představ o ženství, sexu, lásce a společnosti. Cílem je zbavit se útlaku,

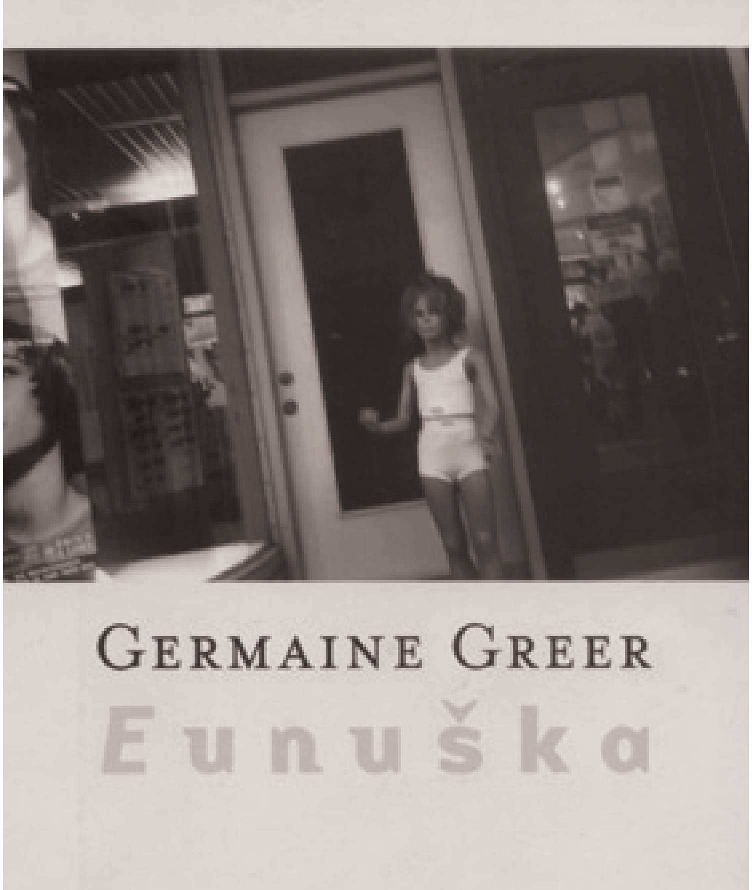
který na nás svaluje vinu a odvádí nás od odpovědnosti. Čím jasněji pochopíme formy svého útisku, tím jasněji uvidíme i obrysy budoucí akce. Revoluce neznamená, že utiskovaní přijmou za své metody utiskovatelů a sami začnou utiskovat.

Revolucionářka musí znát své nepřátele – doktory, manželské poradce, policisty, reformátory, musí však znát i své přátele a své sestry. Účel nesmí světit prostředky. Pokud zjistí, že revoluční cesta vede jen k jinému kázeňskému řádu, musí pochopit, že cesta je nesprávná a její konec iluzorní. Nejde o to říkat ženám, co mají dělat, ale o to, aby byly ženy schopny říct samy, co chtějí. Pokud ženy představují skutečný proletariát, skutečnou utlačovanou většinu, mohou se revoluci přiblížit jedině tím, že odmítnou podporovat kapitalistický systém.

Kniha Germaine Greer je stará již přes 30 let, ale některé její myšlenky odpovídají i současnosti. Někdy však může mít čtenář/ka pocit, že si autorka protiřečí. Touží po změně současného ekonomického systému a odmítá hierarchii, ale přitom obdivuje ženy, které se dokázaly dostat do vedoucích pozic. Její závěry se zdají příliš naivní a optimistické, ostatně to byla asi doba hippies. Revoluce sama nepřijde, za revoluci se musí bojovat.

Autorka v roce 2000 vydala jakési pokračování Eunušky – The Whole Woman (Skutečná žena), kde některé své závěry přehodnocuje. Muži už pro ni nejsou takovými obětmi systému, jakými se jí zdáli být v Eunušce. Kritizuje tzv. feminismus životního stylu, který je nejčastěji prosazován na stránkách „prestižních" ženských časopisů – feminismus zde představují ženy v řídících pozicích, superženy, které si umí se vším poradit. Upozorňuje na to, že skutečná revoluce přijde, až si svůj útlak uvědomí i ženy Třetího světa, které v současných Spojených státech slouží „úspěšným" ženám.

Zpracovala: Linda

Greer, G., (2001). Eunuška. One Woman Press. Praha.

Slovníček: **Feminita**: ženskost, **Maskulinita:** mužskost, **Egotismus:** sebeprosazování s ohledem na vlastní prospěch, zvýšené a nekritické hodnocení vlastní osoby, **Patrilineární:** následný v příbuzenství počítaném jen v mužské (otcovské) linii, **Unisex:** nerozlilšování mužského a ženského oblečení, účesu, atp.

Nový zákon o pohřebnictví

Na jaře 2001 schválil parlament zákon o pohřebnictví. Od roku 2002 se budou muset pohřbívat i lidské plody po potratu. Hlavním iniciátorem této absurdní myšlenky bylo mezinárodní katolické sdružení Hnutí pro život, v čele s prezidentem české pobočky Radimem Ucháčem, jež usiluje o legislativní zákaz interrupcí. Na Ucháčův popud se do konečné verze zákona o pohřebnictví dostal nenápadný dovětek: „…lidskými pozůstatky, jež se musejí pohřbít, se rozumí mrtvé lidské tělo, jeho části nebo plod po potratu" (!). K tomu nic víc, žádné vysvětlení. Zákon sepsaný Ministerstvem místního rozvoje přijala Poslanecká sněmovna 24.května 2001 velkou většinou. Líbil se i v Senátu (z 81 senátorů hlasovalo pouhých 41, takže 25 schvalujících hlasů bohatě stačilo). Poslední instancí, která mohla do zákonodárného procesu zasáhnout, byl prezident. Ten zákon zanedlouho po odhlasování podepsal. Vláda tak požadavku ortodoxních katolíků a vlastně i KDU-ČSL vyhověla, přestože v naší společnosti neexistuje žádný konsensus o křesťanských hodnotách a věci tak citlivé by měly být právem jen těch, kterých se to týká a ne zákonem danou povinností pro všechny.

V současné době stačí vyplnit žádost a donést ji do nemocnice s gynekologicko-porodnickým oddělením. Zde se po vyšetření provede pod narkózou samotný zákrok. Nejčastější formou přerušení těhotenství je miniiterrupce. Ta je prováděna do osmého týdne těhotenství. Po dvanáctém týdnu je plánovaný potrat možný pouze ze zdravotních důvodů. "Potracený materiál" je ukládán do dřevěných kazet a odvezen do krematoria, kde se pálí. Pokud z jakéhokoliv důvodu-nejčastěji po pozdním potratu, nebo předčasném porodu chtěného dítěte-rodiče zažádají o pohřeb, je jim umožněn i dnes. Tyto případy jsou však opravdu výjimečné. V příštím roce se má potracený plod pohřbívat, a to stejnou formou jako lidské pozůstatky. Za jediný rok by takových pohřbů bylo více než 4000. Představit si samotný obřad čehosi, co nemá jméno ani datum narození a v případě přerušení do 8. týdne měří pouhých 2.5 cm, je téměř nemožné. Stejně nemožné je pokusit se vžít do role ženy po interrupci, která má řešit, jakým způsobem bude pochován jí potracený plod. Jestli bude uložen do země ve schránce nebo zpopelněn, jaká bude hrát hudba… Samotný interrupční zákrok je nejen nepříjemným chirurgickým zásahem do organizmu, ale především velkou psychickou zátěží, se kterou se každá žena (rodič) vyrovnává zcela individuálně. Navíc více než třetina samovolných potratů nastane během prvních tří měsíců, kdy žena potratí doma nebo při stresové situaci. Podle zákona by měla potracený materiál odnést a oficiálně pohřbít. Je vidět, že při tvorbě a přijímání zákona, na ženu nemyslel nikdo.

V současné době se začínají někteří zákonodárci od zákona distancovat. Metoda pokus-omyl jim evidentně vyhovuje. Někteří doufají, že pokus bude novelizován, jiní že se stane mrtvým paragrafem. Lidovci zůstávají spokojeni. Např. Tomáš Kvapil se domnívá, že tato novinka nebude mít na ženu žádný dopad. Poslanec Karas (též KDU-ČSL) je také spokojený, ne však úplně.. Podle něj by totiž měly být interrupce zakázány jako takové a i žena, která se stala obětí znásilnění by měla porodit. Podle všeho by nemělo být něco takového příliš těžké prosadit. Už dnes platí schizofrenní názor, kdy je legální potrat nazýván vraždou.

Zuzana

Co to je ANARCHOFEMINISMUS ?

Ačkoli opozice vůči státu a všem formám autorit měla silný hlas už mezi prvotními feministkami v 19. století, teprve pozdější feministické hnutí, které začalo působit v 60. letech, bylo založeno na principech anarchismu. Odtud pochází výraz anarcho-feminismus odkazující na ženy - anarchistky, které pracují v rámci feministických a anarchistických hnutí, aby jim připomněly jejich podstatu.

Anarchismus a feminismus byli vždy úzce spjaty. Mnoho významných feministek bylo také anarchistkami, včetně průkopnice Mary Wollstonecraft (autorky knihy
A Vindication of the rights of women-Obhajoba ženských práv), Komunardky Louise Michel, Voltairine de Cleyre a neúnavné bojovnice za ženská práva – Emmy Goldman (viz. např. její slavné eseje „The traffic in woman", „Woman suffrage", „The tragedy of woman's emancipation" , „Marriage and Love" a „Victims of morality"). Freedom, nejstarší anarchistické noviny na světě, byly v roce 1886 založeny Charlotte Wilson. Navíc všichni přední anarchističtí myslitelé podporovali rovnost žen (kromě Proudhona).** Klasickým příkladem žen anarchistek organizujících se na obranu svých základních svobod a snažících se o vytváření společnosti založené na ženské svobodě a rovnosti je hnutí Svobodné ženy (Mujeres Libres) ve Španělsku během Španělské revoluce (viz. Free woman of Spain, Martha Ackelsberg).

Anarchismus a feminismus toho měly v historii mnoho společného, zabývaly se osobní svobodou, rovností a důstojností pro členy ženského pohlaví (ačkoli, jak vysvětlíme podrobně níže, anarchisté/ky byli vždy velmi kritičtí k mainstreemovému, liberálnímu feminismu). Proto není udivující, že nová vlna feminismu v šedesátých letech se představila v anarchistickém duchu a inspiraci čerpala od anarchistických osobností jako např. Emma Goldman. V té době Cathy Levine upozorňuje, na to, že „začaly fungovat nezávislé skupiny žen bez struktury, vůdců a ostatních poskoků tolik známých z mužské levice. Tvořily tak, nezávisle a souběžně, organizace podobné těm anarchistickým z mnoha regionů a období. A to není žádná náhoda.."(Clifford Harper,Anarchy:A Graphic Guide, str. 182).

Feministické obornice a odborníci si všimli, že to není náhoda. Ženy byly prvními obětmi hierarchické společnosti, která začala vznikat s růstem patriarchátu a ideologií nadvlády koncem mladší doby kamenné. Marylin French tvrdí (v Beyond Power), že první rozsáhlejší sociální rozvrstvení lidské rasy se uskutečnilo, když muži začali vládnout ženám. Z žen se stala „nižší" a „podřadná" sociální třída.

Peggy Cornegger přikládá pozornost silnému propojení mezi feminismem a anarchismem, v teorii a praxi. Radikálně feministická perspektiva je téměř čiště anarchistická.. Základní teorie považuje nukleární rodinu jako základ všech autoritářských systémů. To, co se děti učí od otce až po učitele, šéfa, boha, je uposlechnout mocný anonymní hlas autority. Postupný přechod z dětství k dospělosti znamená stát se „zánovním" automatem, neschopným ptát se nebo dokonce jasně přemýšlet. Podobně The Zero Collective tvrdí, že anarcho-feminismus spočívá v rozpoznání anarchismu ve feminismu a v jeho následném vědomém rozvíjení..(The Raven, č. 21, str. 6)

Anarcho-feministé/ky upozorňují na to, že autoritářské rysy a hodnoty např. nadvláda, vykořisťování, agresivita, soutěživost, ctižádostivost, znecitlivění apod. jsou vysoce hodnoceny v hierarchických civilizacích a jsou obvykle považovány za maskulinní. V kontrastu neautoritářské rysy a hodnoty jako jsou spolupráce, sdílení, soucitnosti, citlivost, vřelost atd. jsou obvykle považovány za femininní a jsou podceňovány. Feminističtí myslitelé/ky vysledovali tento fenomén z rozvoje patriarchální společnosti v ranné době bronzové a podmanění organických společností založených na spolupráci, ve kterých byly femininní vlastnosti převládající a respektované. I přes drobná vítězství začaly být tyto hodnoty považovány za podřadné a to zejména muži, od doby, kdy muži přijali nadvládu a vykořisťování ve jménu patriarchátu. Od té doby se anarcho-feministé/ky odvolávali na vytvoření neautoritářské anarchistické společnosti založené na spolupráci, sdílení, vzájemné pomoci atd. jako na tzv. „feminizaci společnosti".

Anarcho-feministé/ky si všimli, že feminizace společnosti nelze dosáhnout bez oboustranného sebeovládání a decentralizace. To proto, že patriarchální autoritářské hodnoty a tradice, které si přáli svrhnout, jsou ztělesňovány a reprodukovány v hierarchiích. Tudíž feminismus znamená decentralizaci, která zpětně vyvozuje sebekontrolu. Mnoho feministek k tomuto závěru došlo, když reflektovaly své pokusy s kolektivními formami feministických organizací, které odstraňovaly hierarchické struktury a konkurenční formy rozhodování. Někteří feministé dokonce tvrdí, že organizace založené na přímé demokracii, jsou právě ženské politické formy (viz. Nancy Hartsock „Feminist theory and the Development of Revolutionary strategy" ed. Zeila Eisenstein, , Capitalist Patriarchy and the Case for Socialist Feminism). Jako všichni anarchisté/ky, i anarcho-feministé/ky uznali, že klíčem k ženské rovnosti je sebeosvobození a tudíž je klíčem i k svobodě. Emma Goldmann říká: „Její rozvoj, svoboda, nezávislost, musí vyjít z ní a skrz ní. Zaprvé, pomocí uplatňování se jako osobnosti a ne jako pohlavního druhu. Za druhé, odmítnutím práva kohokoli na ovládnutí svého těla, odmítnutím rození dětí, pokud je sama nechce, odmítnutím být služkou boha, státu, společnosti, manžela, rodiny apod., odmítnutím zjednodušování si svého života a snažit se ho uskutečnit hlubším a bohatším. To znamená pokusit se poznat smysl a podstatu života v celé jeho složitosti; snažit se osvobodit se od strachu z veřejného mínění a veřejného odsouzení." (Anarchism and other essays).

Anarcho-feminismus usiluje o to, aby feminismus nebyl ovlivňován a ovládán autoritářskými ideologiemi, ať už z levice nebo pravice. Předpokládá přímou akci a svépomoc, namísto masových reformistických kampaní upřednostňovaných „oficiálním" feministickým hnutím, které je tvořeno hiararchickými centralistickými oraganizacemi a iluzí, že víc ženských vedoucích, političek a vojaček je krokem k rovnosti. Anarcho-feministé/ky poukazují na to, že takzvaný „management", který se ženy musí naučit, aby se mohly stát managerkami v kapitalistických společnostech, je v podstatě sada postupů pro kontrolování a vykořisťování pracovníků v korporacích, zatímco feministická společnost požaduje odstranění kapitalistické otrocké práce a manažerské nadvlády úplně. Anarcho-feministé/ky si uvědomili, že učit se, jak se stát efektivním vykořisťovatelem a utiskovatelem, není cestou k rovnosti (jak definovala jedna členka Mujures Libres „nechtěli jsme nahradit mužskou hiararchii tou ženskou"(Free Women of Spain, Martha A. Ackelsberg)
Z těchto důvodu vychází tradiční anarchistické nepřátelství k liberálním (mainstraemovým) feministkám a podpora ženského osvobození a rovnosti. Federica Montseny (čelní představitelka španělského anarchistického hnutí) tvrdí , že takový feminismus zastává rovnost pro ženy, ale nijak nevystupuje proti stávajícím institucím. Říká, že mainstreamový feminismus má „ jediné přání, dát ženě z konkrétní třídy možnost podílet se plněji na stávajícím

** pozn.překl. ale většinou jen teoreticky

systému výhod“ a pokud tyto instituce „ jsou nespravedlivé, pokud z nich mají muži prospěch, budou stejně nespravedlivé, když z nich budou mít prospěch ženy“ (Martha A. Ackelsberg).
Martha Ackelsberg si všímá, že v historickém anarchistickém hnutí, byl liberální/mainstreamový feminismus pokládán za „ příliš úzce zaměřený jako taktika k ženské emancipaci, boj pohlaví nemůže být oddělen od třídního boje nebo od anarchistického programu jako celku.“ Anarcho-feminismus pokračuje v této tradici tím, že říká, že všechny hierarchie jsou špatné, ne pouze patriarchát, a feminismus je v konfliktu se svými vlastními ideály, pokud touží pouze po tom umožnit ženě mít stejné šance stát se šéfem jako muži.

Anarcho-feministé/ky jako všichni anarchisté/ky oponují kapitalismu, jakožto popření svobody. Myšlenka, že kapitalismus „rovných příležitostí“ může osvobodit ženu, ignoruje skutečnost, že jakýkoli podobný systém stále disponuje pracující třídou utlačovanou šéfy (ať jsou to muži či ženy). Pro anarcho-feministy/ky nemůže být boj za ženské osvobození oddělován od boje proti hiearchii jako takové. L. Susan Brown říká: „ Anarcho-feminismus jako výraz anarchistické citlivosti aplikovaný na záležitost feminismu, bere jednotlivce jako svůj výchozí bod a v opozici ve vztahu k nadvládě a podřízenosti zastává neinstrumentální ekonomickou formu, která zachovává individuální existenciální svobodu jak pro muže tak pro ženy“ (The politics of individualism). Anarcho-feministé/ky v mnohém přispěli k našemu chápání původu ekologické krize v autoritářských hodnotách hierarchické společnosti. Například řada feministických myslitelů říká, že nadvláda nad přírodou je paralelní s nadvládou nad ženami, které byly po celou historii ztotožňovány s přírodou (viz. např. Carline Merchant, The Death of Nature, 1980). Jak ženy, tak příroda jsou obětmi posedlosti kontrolou, což poukazuje na autoritářský charakter. Z tohoto důvodu si rostoucí počet radikálních ekologů/žek a feministů/ek uvědomuje, že hierarchie musí být v zájmu dosažení svých vlastních cílů odstraněna.

Kromě toho nám anarcho-feminismus připomíná důležitost rovného zacházení s ženami a muži, ale zároveň respektování ženské odlišnosti. Jinými slovy uvědomění si a respektování odlišnosti mužů a žen. Velmi často se mnoho mužů - anarchistů domnívá, že pokud jsou (teoreticky) proti sexismu, že nejsou sexisty ani ve skutečnosti. Taková domněnka je ale špatná. Anarcho-feminismus přináší do popředí sociálního aktivismu otázku konzistence teorie a praxe a připomíná nám, že musíme bojovat nejen proti vnějším omezením, ale také proti těm vnitřním.

Přeložila: Katka

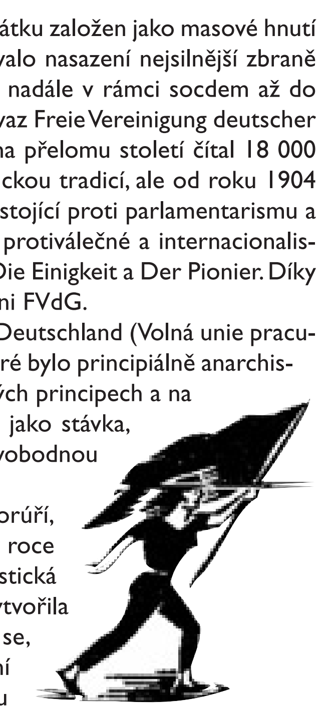
<u>Zdroj:</u> nejčastější otázky o anarchismu dostupné na www.anarchistfaq.org

Neznámá historie žen v německém anarchistickém hnutí

Inés Gutschmidt

Anarchismus - jen okrajový jev německé politiky?!

Vliv anarchistického hnutí jak v císařském Německu, tak v době Výmarské republiky byl narozdíl od jižní Evropy marginální.
Zatímco mezinárodní anarchistické hnutí v 19. století vycházelo z levicového hegelianismu, diskutovalo o kolektivním osvobození od státních struktur, organizovalo se v syndikalistických odborech, zapojovalo se do politických klubů, v Německu setrvávalo anarchistické hnutí myšlenkově u Stirnerovy anarchoindividualistické filosofie egoistického boje jedince za právo na majetek.
Po rozpadu První internacionály na křídlo marxisticko-sociálnědemokratické a bakuninovsko-anarchistické, se německé hnutí pracujících pohybovalo téměř bez výjimky v rámci sociálnědemokratické tradice. Dělnictvo si od dobře organizované strany a od jejích odborů slibovalo revoluční změnu, která zlepší jejich sociální podmínky. Stejně tak i těch několik málo zmámých německých anarchistů vycházelo ze sociálnědemokratického hnutí. Odcházeli, resp. byli vylučováni, ze strany poté, co sociální demokracie vydala Gothajský program (1875), Bismarck vydal tzv. zákon proti socialistům (1878) a v roce 1914 socdem souhlasila s válečnými půjčkami a proměnila se tak v nacionalistickou stranu.
První kolektivní anarchistické skupiny pracovaly pod represivním tlakem "zákona proti socialistům" z konce sedmdesátých let 19. století. Přišly buď ze zahraničí, jako švýcarská skupina kolem Emila Wernera, Otto Rinkeho a Augusta Reinsdorfa, která se v roce 1874 pokusila vydávat časopis Sozialdemokratisches Bulletin a od roku 1876 bernské noviny Arbeiter Zeitung, které obsahovaly anarchistické myšlenky, zejména Proudhounovy, nebo pracovaly v podzemí. Další anarchistickou aktivitou v rámci sociální demokracie byl list Die Freiheit vydávaný Johannem Mostem v Londýně.. (Až do svého vyloučení v roce 1880 byl poslancem říšského sněmu za SPD - Sociálně demokratickou stranu Německa.) Johann Most dále politicky působil v exilu, a to v Londýně a USA. List Die Freiheit vycházel v době svého rozkvětu v nákadu 4500 kusů a distribuoval se v německy mluvících zemích.
V roce 1890 byl zrušen již zmiňovaný "zákon proti socialistům" a anarchistické řady se rozšířily, ale o masovém hnutí se do konce století mluvit nedá. Přispělo k tomu mj. i to, že se málo početné anarchistické kroužky povzbuzené úspěchy ruských narodniků soustředily zejména na propagandu činem. Politickými atentáty se snažili extrémním způsobem upozornit na útisk lidu a uvolnit revoluční energii, která by vedla k sociální změně. Tyto akce příliš nepřispěly k popularitě anarchismu v Německu, naopak zavedly hnutí do slepé uličky.
Počátkem devadesátých let připravila socdem díky dalšímu vylučovaní ze strany cestu pro specificky německý socialistický anarchismus. Vyloučení se týkalo především skupiny Die Jungen kolem Gustava Landauera, vydávajícího časopis Der Sozialist, který se na krátkou dobu stal věstníkem malé skupiny intelektuálů, jež se v roce 1908 přetransformovala do uskupení Sozialistischer Bund (Socialistický svaz). Der Sozialist ale vycházel v nákladu pouhých 300 kusů.
Syndikalismus v Německu se však dal jinou cestou. Byl od počátku založen jako masové hnutí pracujících, které odmítalo individualistické akce a podporovalo nasazení nejsilnější zbraně pracující třídy - generální stávky. Pozdější odbory existovaly nadále v rámci socdem až do dalšího vylučování v roce 1897. V roce 1901 se konstituoval svaz Freie Vereinigung deutscher Gewerkschaften (Volné spojení německých odborů), který na přelomu století čítal 18 000 členů. Zpočátku byl FVdG úzce spojen se sociálnědemokratickou tradicí, ale od roku 1904 se už jasně začal profilovat jako anarchosyndikalistické hnutí stojící proti parlamentarismu a jako prostředek boje zvolilo generální stávku. Anarchistické, protiválečné a internacionalistické postoje FVdG byly prezentovány v tiskových orgánech Die Einigkeit a Der Pionier. Díky tomu byli po vypuknutí války v roce 1914 zatčeni někteří členi FVdG.
V roce 1919 se FVdG přejmenovala na Freie Arbeiter-Union Deutschland (Volná unie pracujících Německa). Rudolf Rocker napasal FAUD prohlášení, které bylo principiálně anarchistické. Organizační struktura fungovala na přísně federalistických principech a na principu lokality a hospodářského odvětví. Prostředky boje jako stávka, bojkot, sabotáž, ale i organizační struktura měly předjímat svobodnou společnost.
Vrcholu, zároveň však i porážky, dosáhla FAUD v tzv. boji v Porúří, v nějž vyústila generální obranná stávka proti Kappově puči v roce 1920. FAUD se účastnila společné akce spolu s KPD (Komunistická strana Německa) a dalšími politickými subjekty, se kterými vytvořila "rudou rúrskou armádu", která čítala na 10 000 členů. Zdálo se, že revoluce rad vzešlá z Porúří skutečně vzplane! Spontánní povstání pracujících bylo ale 6. dubna 1920 potlačeno armádou

na příkaz sociálnědemokratické vlády. Z této porážky se FAUD nikdy nevzpamatovala. Přesto však měla na začátku dvacátých let přes 100 000 členů a stala se tak největší anarchistickou organizací v historii Německa. Skutečného politického významu ale nikdy nedosáhla. V době svého zákazu v roce 1933 čítala už jen 10 000 členů.

Anarchismus v Německu - pouze mužské hnutí?

V psané historii anarchismu německy mluvících zemí se za několika málo mužskými jmény téměř ztrácejí jména ženská. Člověk se musí opravdu snažit, aby v biografiích či svědectvích psaných muži o mužích objevil zmínky o většinou bezejmenných soudružkách. Můžeme se tak dočíst v Mostově biografii Augusta Reinsdorfa o dvou berlínských soudružkách, které Reinsdorfa v roce 1881 doprovodily v Lipsku na nádraží, když prchal z Německa.
V organizaci Sozialdemokratischer Verein Bern (Sociálnědemokratický bernský spolek), který se později přetransformoval do strany Deutschredende anarchistisch-komunistische Partei (Anarchisticko-komunistická strana německy mluvících zemí) byly aktivní nejméně tři ženy - Blanche Brousse, Natalia Landsberg a Adele Beck. Všechny tři patřily mezi signatáře stanov, které Max Nettlau označil za první německý anarchistický program. O těchto třech ženách ale nevíme téměř nic víc, než jak se jmenovaly. Většinou se zmínky o anarchistkách omezují na to, že byly něčí manželky, méně často se o nich píše jako o nejmenovaných soudružkách, ještě vzácněji jako o politických osobnostech, ale téměř nikdy nejsou zmiňovány jako aktivní anarchistky, kterými doopravdy byly. Natalia Landsberg, kterou Nettlau uvádí pouze jako spolupracovnici a budoucí manželku Paula Brousseho, nejenže financovala Brousseho tiskovinu Arbeiter Zeitung, ale - jak píše Kropotkin - "také nám velice pomáhala rozsévat anarchistický jed mezi Němce (ve Švýcarsku a v Německu)," a rovněž se lvím podílem zasloužila o jejich vydávání, protože na rozdíl od vydavatele Paula Brousseho a nejdůležitějšího spolupracovníka Petra Kropotkina byla její mateřštinou němčina.
Adele Beck, která zapisovala protokoly ze schůzích spolku Sozialdemokratischer Verein Bern, vystoupila z organizace poté, co se organizace čím dál víc orientovala na propagandu činem. Jak vyplývá z posledního protokolu, který Adele Beck psala, patřila totiž spíše k umírněnějšímu křídlu.
Psaná historie anarchismu pochází výlučně od mužů, a tak nikoho neudiví, že byla poplatná patriarchální tradici. Zvlášť hrubý příklad pohrdání denodenní prací žen v hnutí nabízí August Reinsdorf, který v roce 1883 v listu Die Freiheit píše: "Možná se to netýká jiných zemí, jmenovitě Ruska a Anglie, kde se ženy anarchistů podílejí velkou částí na jejich názorech, ale v Německu jsou ženatí soudruzi pro anarchistickou propagandu téměř nepoužitelní. Důvod tkví na jedné straně v neohraničeném egoismu německých žen, který je příčinu současných vztahů, na druhé straně k tomu přispívá i slabomyslná výchova, které se ženskému pohlaví v Německu stále dostává. Mnoho soudruhů se nechává nepochopitelným způsoben ovlivňovat svými manželkami." Proto Reinsdorf soudruhy vyzývá buď k volné lásce, nebo k sexuální zdrženlivosti: "Jako anarchisté toužíme po osvobození od všech omezení, jímž je spoután styk mezi pohlavími. (...) Nenajdeme-li v celém Německu pro sebe takové ženy, které by byly dost silné, aby čelily všem předsudkům a nerovnostem, tak přineseme našim ideálům takovou oběť, že se žen vzdáme."Tímto způsobem se mluvčí německého anarchismu vyjádřil k tomu, proč dle něj stojí ženy mimo anarchistické hnutí.
Další důvod spočívá v tzv. proletářském antifeminismu. Ženy byly v dělnictvu chápány jako levná konkurence na pracovním trhu. Ženy kapitál využíval jako rezervní armádu pro průmysl, která se prodávala pod cenou. Tak byli muži v hnutí pracujících nejhlasitějšími zastánci názoru, že žena patří do domácnosti. "Ženská pracovní síla už od přírody nepatří do fabrik a písáren. Rozumní otcové nemají své ženské příbuzné posílat do vykořisťovacího procesu, nýbrž mají si je nechat doma, aby alespoň mužští nezeměstnaní mohli získat pracovní místo." Dělnické hnutí se postavilo jako kontra-hnutí k vzrůstajícímu sebevědomí dělnic, proletářský antifeminismus působil v duchu patriarchálního rozdělení práce po první světové válce a později i během hospodářské krize. Snažil se vypudit ženy nejen z fabrik, ale i z odborů. Měšťáci, ale i revolucionáři, měli na současný společenský stav prakticky stejný názor. Jemu přísluší společenská sféra, tzn. práce a politika, jí přísluší domácí práce a výchova dětí. Progresivnější hlasy, jako třeba düsseldorfského předsedy SPD Bertena, tvrdily, že ženy jsou nedoceněnou pomocí pro stranu. Berten i další bojovali za zrušení zákazu politické činnosti žen, který platil do roku 1908.
Že se proletářské ženy a dívky cítily spjaty s myšlenkami a s bojem pracující třídy, je zřejmé i z jejich zapojení do revoluce v letech 1918/19, nebo do "rudé rúrské armády" v roce 1920. I řada neorganizovaných anarchistek přebírala různorodé úkoly v "rúrském boji". Účast pracujících žen a dívek na boji mužů se projevila nejdříve při vzniku sanitních skupin. Jedna dívka z Mülheimu, členka skupiny Freie Sozialistische Jugend (Svobodní mladí socialisté) později uvádí, že dělnictvo organizovalo zdravotnické rychlokurzy. Spousta dívek ale pomáhala v bojových liniích i bez jejich absolvování. Jejich pomoc byla stejně jako řada jiných aktivit v dělnickém povstání spontánní.
Také během stávek a bojkotů se ženy projevily jako nejodhodlanější bojovnice. Heinrich Teuber říká: "Ženy často do boje mužů aktivně zasahovaly jako stávkové hlídky, ale i na jiných místech dosáhly mnohdy více než muži.(...)" Při stávce v Porúří v roce 1912 bylo mnoho žen odsouzeno za fyzické napadnutí stávkokazů. Ženy se jako stávkové hlídky opět uplatnily při nepokojích v Porúří v květnu 1924. Ozbrojené klacky napadaly stávkokaze a ty, co chtěli pracovat a nestávkovat.
Typické pro mužské soudruhy bylo, že nepochopili, že to není boj mužů, do něhož ženy jen zasahují, ale že je to i jejich boj, protože vystupňovaná hospodářská krize a bída s ní spojená dopadá nejvíce na jejich bedra.
Pro anarchistky ve Výmarské republice se tudíž stala velmi aktuální otázka založení vlastních odborů, které by nesdružovaly pouze zaměstnané, ale i ženy v domácnosti.

volně přeložila: Tamara

<u>Pokračování příště:</u> O vývoji ženského hnutí v Evropě

Podle knihy Silke Lohschelder a kol.: AnarchaFeminismus. Auf den Spuren einer Utopie. UNRAST, Münster 2000

Vztahy mezi muži a ženami a ženská role v dílech předních anarchistických teoretiků

1) Pierra-Josepha Proudhona

Základ Proudhonovy představy o společnosti tvoří ideál rodiny, ve které potvrzuje klasické rozdělení rolí. Místo ženy je doma, muži naopak přísluší působit mimo domov. Manželství je pro Proudhona jediný možný základ morálních hodnot. Apeluje přímo na obyčejné lidi, aby se vydělili od měšťanstva a chovali se podle této morálky: "Domácnost je království ženy, pomník rodiny. Odstraňte domácnost, odstraňte teplo domácího krbu, centrum manželského půvabu a zbude jenom dvojice, ale nebude to už rodina. Pohleďte, jak ve velkých městech pracující třída kvůli nestálosti bydlení, chudobě domácnosti a téměř nulovému majetku postupně klesá k manželství nadivoko a stává se lumpenproletariátem. Lidé kteří nic nevlastní, v nic nevěří a žijí ze dne na den, si nemohou navzájem poskytnout žádné záruky a tudíž neuzavírají sňatky. Je to lepší, než aby se na to "nic" vázali." V ohrožení manželství - například špatnou ekonomickou úrovní nebo ženskou emancipací - vidí Proudhon morální ohrožení lidu.
Proudhon se vehementně brání pokusům, které směřují ke zpochybnění instituce manželství. Jde dokonce tak daleko, že svoje

revoluční snahy staví do služeb rodiny. Podle něj je důležité, aby se zlepšením hospodářské základny rodiny mohly realizovat revoluční cíle.

Ve svém pohledu zůstává Proudhon zcela zajatcem patriarchálního myšlení své doby. Žena je pro něj citová bytost, které upírá racionální jednání. Žena zaostává za mužem ve svém tělesném i duševním vývoji a co se pořadí týče stojí žena mezi člověkem, rozuměj mužem a zvířetem. Podle Proudhona je místo ženy v domácnosti, naplnění a sebeuspokojení ženy shledává v její roli hospodyně a matky. Skromnost, sebezapření, prostota, dobromyslnost, naivita, pracovní horlivost a vědomí povinnosti považuje Proudhon za vlastnosti, které ženě přísluší.

Pro ženy, které se pokoušejí vymanit ze vzorců rolí jím požadovaných, nemá Proudhon rozhodně žádné porozumění, ženskou emancipaci jednoznačně odmítá. "Raději ženu pod zámkem, než emancipaci." Radikálně bojuje proti prvním feministickým snahám svých současnic. Ve svém popisu ženské role nevidí žádný rozpor se svým anarchistickým stanoviskem, neboť žena může v rámci svého prostoru svobodně jednat a rozvíjet se tak, jak odpovídá její podstatě. (Anarchistická teorie přitom dává prostor jak muži, tak ženě aby se jejich osobnosti mohly rovnoprávně svobodně rozvíjet. Pozn. překl.)

"Domácnost je to první, o čem mladá dívka sní. Ti kteří neustále mluví o tom, že žena má i jiné zájmy než domácnost, a ti kteří kritizují, nebo dokonce chtějí odstranit tradiční rodinu, by museli takový úpadek instinktu pohlaví teprve prokázat. Co se mě týče, čím víc o tom přemýšlím, tím méně můžu ospravedlnit to, že by měl úděl ženy spočívat mimo okruh rodiny a domácnosti. Děvka, nebo žena v domácnosti, žádnou třetí možnost nevidím, a co je na této alternativě tak ponižujícího? V jakém bodě je role ženy, pověřené vedením domácnosti, míň hodnotná, než role mužská, jíž je vlastní vedení dílny, tzn. vedení výroby a směny?"

Co se týče postavení ženy ve společnosti, zůstává Proudhon vězněm svého maloměšťáckého původu a reprezentuje reakční vzorce myšlení své doby. Toto patriarchální myšlení je v ostrém protikladu k jeho pokrokovým ekonomickým a sociálním názorům.

2) Michaila Alexandroviče Bakunina

Bakunin ve své teorii propaguje sociálně, hospodářsky a právně rovné postavení mužů a žen. "Žena se od muže liší, ale nezaostává za ním, je stejně inteligentní, schopná a svobodná, je mu rovna ve všech politických a sociálních právech, stejně tak ve všech funkcích a povinnostech. Ve volném manželství musí muž i žena rovněž požívat absolutní svobody."

Principy volného manželství a společenské odpovědnosti za blaho dětí otvíraly ženám kromě formální rovnoprávnosti takovou svobodu a možnosti, které byly jinak za Bakuninova života nemyslitelné a v praxi se nevyskytovaly.

Těhotné ženy a ženy s malými dětmi se měly těšit zvláštní podpoře společnosti. "Jakmile žena nosí pod srdcem dítě má, až do doby jeho narození právo na podporu společnosti. Každé matce, která chce svoje dítě vychovávat a živit, bude společnost rovněž hradit náklady na obživu její i jejích dětí a rovněž oceňovat její úsilí při výchově dětí."

Bakuninovo porozumění ženskému boji má však své hranice. "Já jsem stoupencem úplné emancipace žen a jejich rovnoprávného sociálního postavení s muži jako opravdu málokdo, ale z toho nevyplývá, že se ženská otázka musí vytahovat všude." (Tzn. jen tam, kde se to Bakuninovi hodí. Pozn. překl.) Nelze soudit, zda se snaží teoretickým přihlášením se k rovnoprávnosti o reflexi svého patriarchálního chování.

Zřetelná je však v této výpovědi jeho nedůslednost. Bakunin sice vidí nutnost rovnoprávného postavení žen a mužů v osvobozené společnosti, to ale pro něj ještě zdaleka neznamená, že by podporoval boj žen za svého života. Přesto se Bakuninova teorie výrazně liší od Proudhonovy. Očividně se Bakuninovi daří distancovat se v teoretické rovině od patriarchálního myšlení své doby a tvořit své revoluční názory se zřetelem k osvobození žen. Samozřejmě v tom hrál roli boj jeho současnic. Konkrétní přerozdělení péče o rodinu a domácnost mezi muže a ženu v jeho díle ale chybí.

3) Petra Alexejeviče Kropotkina

Kropotkinovo teoretické dílo se vztahuje na lidstvo obecně, nedělá žádné rozdíly na základě přislušnosti k pohlaví. Ve své knize "Blahobyt pro všechny" navrhuje detailní model anarchistické společnosti, přičemž se zabývá rolí ženy.

Rozohňuje se nad svými mužskými soudruhy, kteří chtějí osvobodit lidstvo, ale ženy do svého snu o osvobození nezahrnuli, protože pro jejich mužskou důstojnost je neslučitelné myslet na záležitosti kuchyně (domácnosti). V jeho emancipačním modelu se ale naprosto projevuje tradiční chápání rolí. Emancipace ženy neznamená otevření bran univerzit, advokátních kanceláří a parlamentu. Pro Kropotkina znamená spíše "osvobození žen od otupující práce v kuchyni a v prádelně, to znamená nutnost vytvoření organizace, která ženám dovolí vychovávat a živit děti tak, jak ony chtějí. Především jim ale musí zbýt dost volného času, aby se mohly podílet na životě společnosti." Rozvinul koncept, podle nějž se mají ženy "rovnoprávně" podílet na pracovním procesu v komunitě. Přesto ženám přiřazuje péči o děti. Práce v domácnosti se má ulehčit a zredukovat díky používání strojů a společné organizaci a práci. Společná organizace při výchově dětí současně ženy osvobodí z domácí izolace.

Z tohoto konceptu je zřejmé, že Kropotkin sice podporuje ženskou emancipaci, ovšem svobodu a rovnost si neumí představit v jiných pojmech a rámcových podmínkách, než které existují v jeho kulturním okruhu.

Jeho model zatěžuje ženy tradičními klišé. Výchova dětí je jim jakoby přirozeně přiřazena a ženskou emancipaci v jiných společenských oblastech Kropotkin nepovažuje za hodnou usilování.

volně přeložila Tamara

Z německého originálu
Silke Lohschelder: AnarchaFeminismus. Auf den Spuren einer Utopie. (Unrast, Münster 2000)

KULTURA: recenze

Anarchismus a anarcho-syndikalismus

Rudolf Rocker

Dva sobě velmi podobné "-ismy" nejsou v nadpisu této brožury náhodou, nejedná se o pouhou pohodlnou nálepku. Autor této knihy jim byl totiž věrný prakticky po celý svůj život. Rudolf Rocker (1873 - 1958) se k anarchosyndikalismu, tedy radikálnímu odborářství fungujícímu podle anarchistických principů, dostal v mládí poté, co se zklamal v sociální demokracii a strávil řadu let organizací anarchistických odborů, ať už mezi židovskou komunitou v Anglii, nebo v meziválečném Německu. Když se po nástupu nacismu uchýlil do americké emigrace, napsal mnoho knih a esejů, přičemž právě Anarchismus a anarchosyndikalismu shrnují přehlednou formou jeho názory.

V brožurce se můžeme seznámit jak se základními myšlenkami, které inspirovaly všechny směry anarchismu a s anarchistickými mysliteli "od Lao-Ce až po Kropotkina", tak i s hlubším pohledem na teorii, praktické aktivity i historii anarchosyndikalismu, na to, jak tento směr vznikl, jaké stanovisko zaujímal k hospodářskému a sociálnímu boji a jakou roli sehrál v historii bojů za emancipaci člověka.

Brožuru (40 stran/20 kč) si můžete objednat na internetové distribuci Československé anarchistické federace, která brožuru vydala, na adrese www.csaf.cz, nebo na všech jejích poštovních kontaktech.

-os-

KULTURA: výstava

Ať zhyne starý, podlý svět

Pod tímto názvem uspořádalo město Vysoké Mýto ve spolupráci s Francouzským institutem v Praze a Českým centrem v Paříži v době od 8.6. do 9.9. 2001 výstavu s podtitulem Svět před sto lety očima francouzských a českých výtvarníků v Paříži. Výstava se konala ke stému výročí založení časopisu L'Assiette au Beurre. A právě proto se spíše než na samotnou výstavu zaměřím na onen časopis.

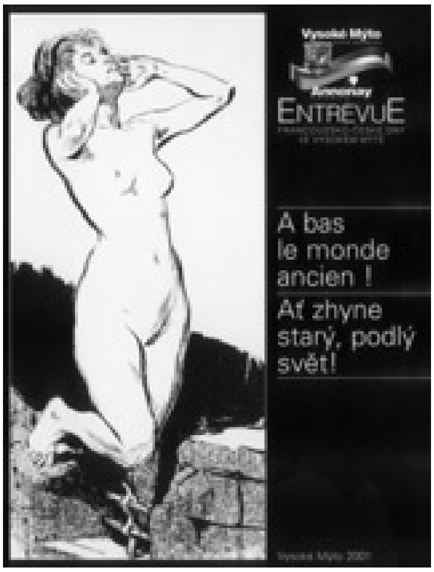
Tento francouzský ilustrovaný týdeník vycházel v letech 1901 až 1912 a za tuto dobu vyšlo téměř 600 běžných čísel a několik desítek různých dalších publikací od výročních almanachů přes kalendáře až po pohledy a plakáty.

Časopis se zdál být neobvyklým už na první pohled. Čtenáře matl hned samotný název. V přesném překladu totiž znamená talíř s máslem, v hovorové francouzštině však cosi jako politické koryto. Již názvem tedy bylo naznačeno, na čí straně bude stát. L'Assiette au Beurre si kladl za cíl kritizovat zneužívání moci, sociální nespravedlnost, korupci a v duchu předešlé vlny satirických časopisů stále ještě kritizoval monarchistické zřízení, nicméně ze svých vlastních pozic už mohl kritizovat i republiku. Odklon reality od ideálů byl natolik patrný, že si zasloužil větší pozornost. Dalším terčem kritiky se stala církev, armáda a policie, zkorumpovaná justice, kolonialismus i imperialismus. Kdybychom časopis označili za levicový, mohlo by se zdát, že levicovost jen nahrávala tehdejší francouzské vládě, tak tomu ale skutečně nebylo. Ačkoli s určitou částí kritiky vláda souhlasit mohla, útok na pilíře vlastní moci nesnesla. Mnoho kreseb bylo podrobováno nekompromisní cenzuře.

Další velkou novinkou pro satirický časopis byla skutečnost, že kromě názvů jednotlivých kreseb, případně komentářů, neobsahoval žádný jiný text. Vedle hodnoty politické měl tedy i obrovskou hodnotu uměleckou a mohl se snáze vyvarovat nařčení z politické propagandy. Neoslovoval totiž slovem, nýbrž obrazem. L'Assiette au Beurre se v mnohém nechal inspirovat humoristickým časopisem Rire, oproti němu však netěžil z většinových nacionálních a xenofobních nálad, nýbrž stavěl na mezinárodní a sociální solidaritě.

Po několika počátečních číslech (už v prvním byl zastoupen F. Kupka) získal časopis ustálený koncept. Pro každé číslo jedno téma svěřené jednomu autorovi. Během působnosti L'Assiette au Beurre na něm spolupracovalo kolem dvou set umělců, mnozí (zhruba třetina) byli cizinci. A možná právě proto si tento satirický časopis vydobyl tak významnou pozici mezi ostatními. Byl vlastně unikátem, a to nejen všestraností pohledů, ale i množstvím kreseb orientovaných na zahraniční politiku. Oproti například Simplicissimu, který byl utvářen stálým týmem spolupracovníků, tak získal velmi kritický pohled přímo od zůčastněných. A byl to pohled skutečně nelítostný. Mezi přispěvatele patřilo i sedm Čechů, možná tedy i proto byla výstava uspořádána v České republice.

Markéta

KULTURA: literatura

Osvobození zvířat

Peter Singer

Poprvé byla tato kniha vydána roku 1975 v Americe v době, kdy vegetariánství nebylo tak rozšířené. K českému čtenáři se však dostává v aktualizované podobě. Ač jsou zde používány údaje ze sedmdesátých let, všimneme si, že se liší pouze počty týraných a nesmyslně zabíjených zvířat. Jinak pokusy, zabíjení zvířat na jatkách a jejich týrání ve velkochovech je naprosto stejné. Současně stoupl i počet lidí, kteří právě z tohoto důvodu změnili svůj způsob stravování. Je však nutné změnit zcela svůj způsob života a odstranit všechny formy útlaku na zvířatech, jako jsou cirkusy, lov, ať už jako sport nebo pro kožešiny, chování zvířat v zajetí (často po zastřelení matek), týrání zvířat při rodeích, zabíjení velryb harpunami pod rouškou vědeckého výzkumu, utrpení delfínů uvízlých v sítích položených do moře rybářskými čluny a celkové přehlížení potřeb a životních zájmů zvířat při rozšiřování naší říše betonu a znečišťování povrchu zeměkoule.

Neustále si mnoho lidí myslí, že jsou pány tvorstva a že si mohou se zvířaty a přírodou vůbec zacházet, jak se jim zlíbí. Toto vše autor připisuje druhové nadřazenosti v angličtině nazývané speciesism. Tu objasňuje na sexismu a rasismu. Jako příklad uvádí dílo Ospravedlnění ženských práv (chybně přeloženo) od Mary Wollstonecraftové(1792) a Taylorovo Ospravedlnění práv zvířat, kde se Wollstonecraftové pokoušel její fakta vyvrátit. V té době byla rovnoprávnost žen považována za stejně absurdní jako dnes rovnoprávnost lidí a zvířat. Singer se zde také pokouší vysvětlit, že rovnoprávnost neznamená přistupovat ke všem utlačovaným stejně, nebo požadovat pro ně stejná práva. Základní princip rovnosti nevyžaduje identický přístup, ale vyžaduje stejné chápání. Ptá se, kde vůbec bereme právo na pokusy. Když můžeme zabíjet a využívat mláďata zvířat, proč také stejně nepřistupujeme k nemluvňatům, které mají stejné myšlení? Věnuje se zde také druhové nadřazenosti v praxi, ale omezil se pouze na dva příklady: vivisekci a zabíjení zvířat pro potravu. Sám Singer zde uvádí, že v prvním případě jsou pokusy zaštitovány vládou, kterou si lidé volí, a placeny z daní, které odvádějí. Druhý příklad-chov zvířat pro potravu, je umožňován tím, že většina lidí kupuje a jí masné výrobky. Jako jedno z řešení Singer uvádí, že je nutné změnit politiku naší vlády. Právě v tomto shledávám knihu značně nedomyšlenou a nepropracovanou. Každá vláda a její politika bude založena na vykořisťování a prodej různých výrobků (i výrobků ze zvířat) je jednou z úloh kapitalismu.

Druhá kapitola je věnována pokusům na zvířatech a to jak vojenským, tak pro kosmetické účely. Je zde popsáno mnoho nepochopitelných a nepotřebných pokusů páchaných na zvířatech. Jako příklad je zde uváděno podávání různých dávek výbušniny TNT psům a katalogy s komerčními výrobky pro profesionální vivisektory. V časopisech jim určených jsou nabízeny výrobky od schrán pro zvířata až po přístroje na useknutí hlavy a emulgátor na hlodavce, který „rychle zpracuje zbytky malých zvířat na homogenní směs". Je jasné, že společnosti by se neobtěžovaly vyrábět a inzerovat taková zařízení, pokud by neočekávaly odpovídající prodej. A přístroje se nekupují proto, aby se nepou-

žívaly. Určitým prostředkem k odstranění utrpení zvířat je podle Singera informování o tom, co se děje na univerzitách a v komerčních laboratořích. Zákazníci mohou odmítnout koupit zboží, které se testovalo na zvířatech. Studenti by měli odmítat provádět pokusy, které považují na neetické. Opět ukazuje svoji naivitu, když říká jak je důležité, aby se tato otázka stala i politickým problémem. Pokud si Singer myslí, že právě toto je úspěch, trpce ho lituji. Nechápe, že tato problematika se může stát nanejvýš prostředkem boje při předvolebních kampaních. Politiky nezajímá ani utrpení lidí, kteří jsou pro ně podle nich přeci jenom rovnější, natožpak utrpení zvířat, které jim a obchodníkům navíc přináší zisk.

Třetí kapitola se věnuje využívání a zneužívání zvířat na jídlo- nejrozšířenějšímu vykořisťování jiného druhu, které se odehrává v každodenním životě.. Maso a drůbež se kupuje v úhledných plastových obalech, vůbec nekrvácí, tudíž ani zdaleka nepřipomíná dýchající, chodící a posléze velmi trpící zvíře. Lidé si neuvědomují utrpení, kterým toto zvíře muselo projít, než se dostalo na jejich stoly. Neuvědomují si vraždu, která na něm byla spáchána. Tento druh průmyslu je spojen s velkými daňovými úniky-autodopravci se stávají velkochovateli krůt a hovězí pochází od pojišťoven. Dále si zde můžeme přečíst o neskutečně krutém zacházení se zvířaty ve velkochovech a to jak pěstovaných na maso, či pro mléčné výrobky a vejce. Hlavním cílem je vypěstovat co největší zvíře za co nejkratší dobu. Téměř všichni chovatelé uřezávají zvířatům rohy, vypalují značky a kastrují je. Kastrace se provádí bez pomoci anestetik, značkování se provádí rozžhaveným železem. Ani jedna z forem chovu neumožňuje zvířeti, aby vyrostlo a stalo se součástí komunity jedinců. Dozvídáme se o útrapách, které čekají zvířata při transportech, které jsou pro ně patrně trýznivější než samotná cesta na jatka. Lidé, kteří si maso kupují a de facto zabíjení zvířat podporují, se málokdy dostanou na jatka a filmy o praktikách jatek nejsou v televizi oblíbené. Kdybychom se měli porážet navzájem, byli by z nás všech vegetariáni. Podle Singera je opravdu nutná zásadní změna našich názorů a praktik.

V závěrečné části jsme seznámeni s argumenty pro a proti vegetariánství. Určitým východiskem, jak se zbavit druhové nadřazenosti je seznámit s těmito problémy své přátele, vést své děti k tomu, aby se zajímali o blaho všech cítících bytostí, veřejně protestovat ve prospěch ostatních živých tvorů, ale podle mého názoru je nejdůležitější jeho rada seznámit s tímto problémem své poslance, protože ti se v této oblasti budou zajisté velmi rádi angažovat.:o))))

Další problematickou stránkou této knihy je její překlad. Není zde překládán anglický výraz sex (pohlaví), a čtenář/ka, který/á není obeznámen/a s tímto výrazem, nemůže pochopit význam. Také se můžeme setkat se špatným překladem názvů děl-Ospravedlnění ženských práv namísto Obhajoby ženských práv či s překládáním názvů organizací, které u nás nefungují-Animal Liberation Front jako Liga za osvobození zvířat.

I přes všechny výhrady, které k této knize mám, však všem doporučuji, aby si ji přečetli.

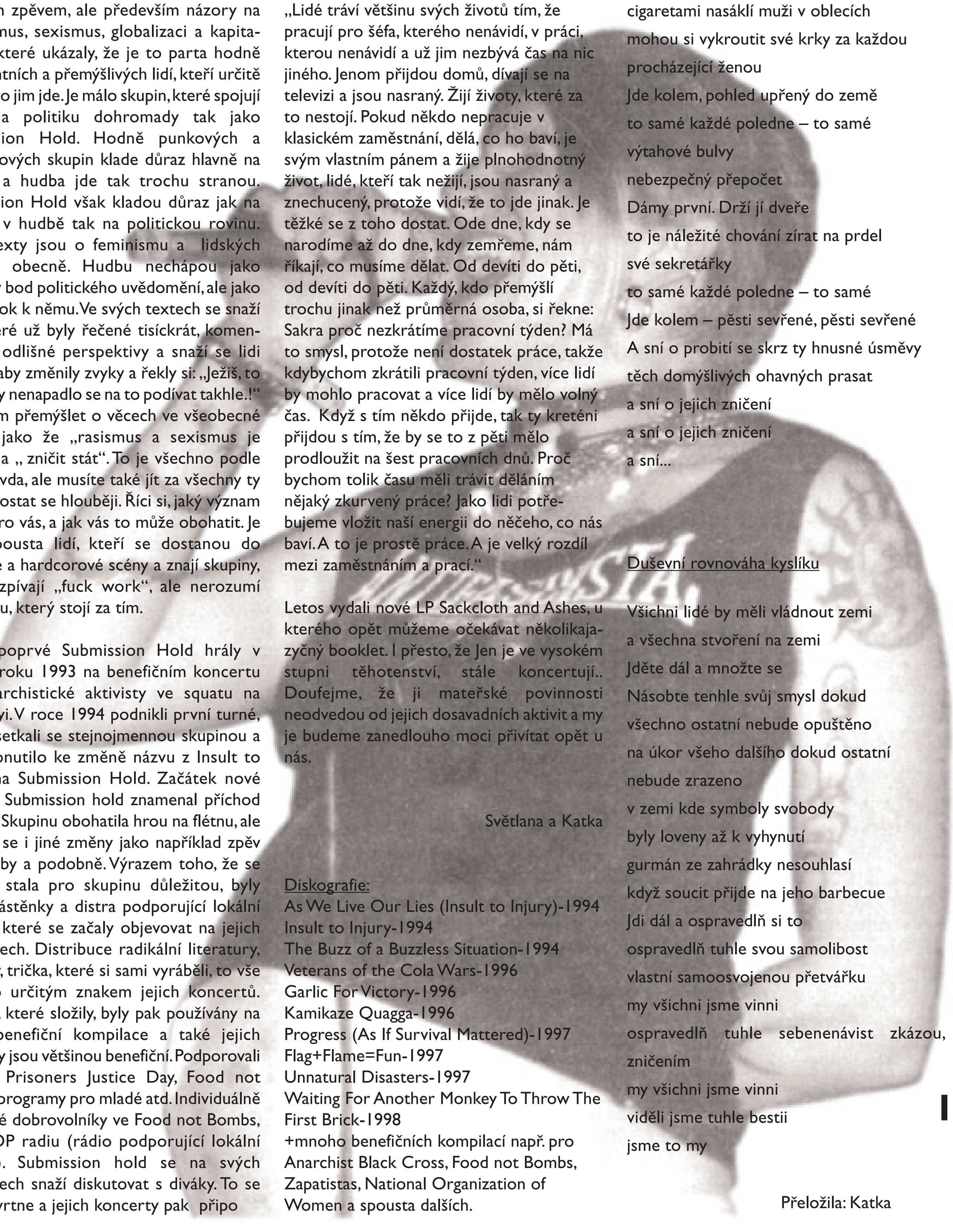
Světlana

Singer, P. (2001) Osvobození zvířat. Praha: Práh. Překlad: Zdeněk Janík a Zuzana Gabajová

KULTURA: hudba

SUBMISSION HOLD

Poprvé jsme se se Submission Hold setkaly v pražském klubu 007 v roce 1998. I když jsme je neznaly, ihned nás zaujala hudba s výrazným ženským zpěvem, ale především názory na feminismus, sexismus, globalizaci a kapitalismus, které ukázaly, že je to parta hodně inteligentních a přemýšlivých lidí, kteří určitě vědí, o co jim jde. Je málo skupin, které spojují hudbu a politiku dohromady tak jako Submission Hold. Hodně punkových a hardcorových skupin klade důraz hlavně na sdělení a hudba jde tak trochu stranou. Submission Hold však kladou důraz jak na pokrok v hudbě tak na politickou rovinu. Jejich texty jsou o feminismu a lidských právech obecně. Hudbu nechápou jako konečný bod politického uvědomění, ale jako první krok k němu. Ve svých textech se snaží věci, které už byly řečené tisíckrát, komentovat z odlišné perspektivy a snaží se lidi přimět, aby změnily zvyky a řekly si: „Ježiš, to mě nikdy nenapadlo se na to podívat takhle.!“ Nejenom přemýšlet o věcech ve všeobecné rovině, jako že „rasismus a sexismus je špatný“ a „ zničit stát“. To je všechno podle nich pravda, ale musíte také jít za všechny ty klišé a dostat se hlouběji. Říci si, jaký význam to má pro vás, a jak vás to může obohatit. Je totiž spousta lidí, kteří se dostanou do punkové a hardcorové scény a znají skupiny, které zpívají „fuck work“, ale nerozumí konceptu, který stojí za tím.

Vůbec poprvé Submission Hold hrály v březnu roku 1993 na benefičním koncertu pro anarchistické aktivisty ve squatu na Brodwayi. V roce 1994 podnikli první turné, kde se setkali se stejnojmennou skupinou a to je donutilo ke změně názvu z Insult to Injury na Submission Hold. Začátek nové kapitoly Submission hold znamenal příchod Kirsten. Skupinu obohatila hrou na flétnu, ale objevily se i jiné změny jako například zpěv bez hudby a podobně. Výrazem toho, že se politika stala pro skupinu důležitou, byly různé nástěnky a distra podporující lokální aktivity, které se začaly objevovat na jejich koncertech. Distribuce radikální literatury, odznaky, trička, které si sami vyráběli, to vše se stalo určitým znakem jejich koncertů. Písničky, které složily, byly pak používány na různé benefiční kompilace a také jejich koncerty jsou většinou benefiční. Podporovali aktivity Prisoners Justice Day, Food not Bombs, programy pro mladé atd. Individuálně jsou také dobrovolníky ve Food not Bombs, v CO-OP radiu (rádio podporující lokální kulturu). Submission hold se na svých koncertech snaží diskutovat s diváky. To se občas zvrtne a jejich koncerty pak připomínají spíše diskusi než punk-rockovou show. Jen (zpěvačka SH) také přišla s originálním uměleckým designem skupiny, s návrhy obalů CD. Booklety jsou překládány do francouzštiny, španělštiny a němčiny, obsahují nálepky a velké plakáty. Submission Hold kritizují právě ty skupiny, jejichž hlavním cílem je vydat CD bez ohledu na to, jak dlouho hrají. To jde na úkor kvality hudby a bookletu.

Submission Hold kritizují současný kapitalistický systém a základy, na kterých stojí: „Lidé tráví většinu svých životů tím, že pracují pro šéfa, kterého nenávidí, v práci, kterou nenávidí a už jim nezbývá čas na nic jiného. Jenom přijdou domů, dívají se na televizi a jsou nasraný. Žijí životy, které za to nestojí. Pokud někdo nepracuje v klasickém zaměstnání, dělá, co ho baví, je svým vlastním pánem a žije plnohodnotný život, lidé, kteří tak nežijí, jsou nasraný a znechucený, protože vidí, že to jde jinak. Je těžké se z toho dostat. Ode dne, kdy se narodíme až do dne, kdy zemřeme, nám říkají, co musíme dělat. Od devíti do pěti, od devíti do pěti. Každý, kdo přemýšlí trochu jinak než průměrná osoba, si řekne: Sakra proč nezkrátíme pracovní týden? Má to smysl, protože není dostatek práce, takže kdybychom zkrátili pracovní týden, více lidí by mohlo pracovat a více lidí by mělo volný čas. Když s tím někdo přijde, tak ty kreténi přijdou s tím, že by se to z pěti mělo prodloužit na šest pracovních dnů. Proč bychom tolik času měli trávit děláním nějaký zkurvený práce? Jako lidi potřebujeme vložit naší energii do něčeho, co nás baví. A to je prostě práce. A je velký rozdíl mezi zaměstnáním a prací.“

Letos vydali nové LP Sackcloth and Ashes, u kterého opět můžeme očekávat několikajazyčný booklet. I přesto, že Jen je ve vysokém stupni těhotenství, stále koncertují.. Doufejme, že ji mateřské povinnosti neodvedou od jejich dosavadních aktivit a my je budeme zanedlouho moci přivítat opět u nás.

Světlana a Katka

<u>Diskografie:</u>

As We Live Our Lies (Insult to Injury)-1994
Insult to Injury-1994
The Buzz of a Buzzless Situation-1994
Veterans of the Cola Wars-1996
Garlic For Victory-1996
Kamikaze Quagga-1996
Progress (As If Survival Mattered)-1997
Flag+Flame=Fun-1997
Unnatural Disasters-1997
Waiting For Another Monkey To Throw The First Brick-1998
+mnoho benefičních kompilací např. pro Anarchist Black Cross, Food not Bombs, Zapatistas, National Organization of Women a spousta dalších.

Překlad textů z alba PROGRESS

<u>Úterní odpoledne na burze</u>

Brzkého odpoledne smog
cigaretami nasáklí muži v oblecích
mohou si vykroutit své krky za každou procházející ženou
Jde kolem, pohled upřený do země
to samé každé poledne – to samé
výtahové bulvy
nebezpečný přepočet
Dámy první. Drží jí dveře
to je náležité chování zírat na prdel
své sekretářky
to samé každé poledne – to samé
Jde kolem – pěsti sevřené, pěsti sevřené
A sní o probití se skrz ty hnusné úsměvy
těch domýšlivých ohavných prasat
a sní o jejich zničení
a sní o jejich zničení
a sní...

<u>Duševní rovnováha kyslíku</u>

Všichni lidé by měli vládnout zemi
a všechna stvoření na zemi
Jděte dál a množte se
Násobte tenhle svůj smysl dokud
všechno ostatní nebude opuštěno
na úkor všeho dalšího dokud ostatní
nebude zrazeno
v zemi kde symboly svobody
byly loveny až k vyhynutí
gurmán ze zahrádky nesouhlasí
když soucit přijde na jeho barbecue
Jdi dál a ospravedlň si to
ospravedlň tuhle svou samolibost
vlastní samoosvojenou přetvářku
my všichni jsme vinni
ospravedlň tuhle sebenenávist zkázou, zničením
my všichni jsme vinni
viděli jsme tuhle bestii
jsme to my

Přeložila: Katka

Násilí globalizace

Vandana Shiva

Mysleli jsme si, že jsme otroctví, holocaust a apartheid nechali daleko za námi – že humanita by nikdy znovu neumožnila těmto nehumánním a násilným systémům, aby ovlivňovaly pravidla, podle kterých žijeme a umíráme. Nyní globalizace umožňuje vznik nového otroctví, nového holocaustu, nového apartheidu. Je to válka proti přírodě, ženám, dětem a chudým. Válka, která přeměňuje každou komunitu a domov ve válečnou zónu. Je to válka monokultury proti diverzitě, velkých proti malým, válečných technologií proti přírodě.
Válečné technologie se stávají základem pro průmyslovou produkci v dobách míru. Agent Orange, který byl použit ve Vietnamu, je nyní ještě s mnoha dalšími jedy používán na našich farmách jako herbicid.
Rostliny a živočichové se stávají předmětem genetického inženýrství. Naše pole se stávají součástí biologického válčení. S růstem násilí klesá zájem o společnosti, ekosystémy a živé tvory. Jsme obklopeni procesem ekologického a sociálního kolapsu. Stáváme se svědky událostí z titulních stran novin. Krávy v Evropě se stávají obětmi BSE, miliony zvířat jsou spalovány, aby se zvýšil obchod, farmáři v Indii páchají po tisících sebevraždy, Taliban ničí jejich dědictví - sochy Budhů v Bamjánu, 15ti letý chlapec Charles Andrew Williams zastřelil na kalifornské střední své spolužáky, etnické čistky.

Toto všechno jsou války v dobách míru. Jsou součástí našich každodenních životů, tím nejvyšším výrazem násilí v systému, který klade zisk nad život, obchod nad spravedlnost, etiku a ekologii používá jako násilné technologie. Krávy jsou býložravci. Nebyly stvořeny, aby pojídaly své vlastní zdechliny. Ale v systému průmyslového farmaření globalizovaného pod pravidly volného trhu, bylo výhodné proměnit maso infikovaných ovcí a krav na jídlo pro zvířata. To umožnilo šíření BSE mezi dobytek – nemoci, která může být přenesena na člověka.

Děti by si měly hrát se svými přáteli. Školy nepovažujeme za válečné zóny. Ale kultura zbraní a násilí společně s kulturou zaměřenou exkluzivně na obchod, ekonomický růst a materiální akumulaci, zanechala budoucí generace vykořeněné a nezakotvené, plné strachu a násilí. Naše děti jsou okrádány o dětství. Kvůli obchodnímu embargu umírá v Iráku každou hodinu 12 dětí. V jiných regionech jsou děti nuceny do prostituce nebo války – jediného možného způsobu přežití, když se společnosti hroutí. Jako důsledek programů strukturálních úprav a politiky liberalizace trhu roste ve Třetím světě hlad a podvýživa

Během let 1979-81 a 1992-93 se příjem kalorií snížil o 3% v Mexiku, o 4,1% v Argentině a o 10,9% v Keni, o 10,0% v Tanzanii a 9,9% v Etiopii. V Indii klesla spotřeba obilovin na osobu o 12,2% v zemědělských oblastech a o 5,4% v městských oblastech. Odpírání jídla hladovým a krmení trhů je jedním z genocídních aspektů globalizace. Země nemohou zaručit, že hladoví dostanou najíst, protože to vyžaduje zákony, politiku a finanční závazky, které jsou „protekcionistické“ – v globalizačních režimech jsou považovány za ten nejhorší zločin.

Dalším genocídním aspektem globalizace je odmítání léků nemocným, aby globální farmaceutický průmysl mohl zvyšovat zisky. Pod záštitou úmluvy o duševním vlastnictvím v rámci Světové obchodní organizace (WTO) musí státy zavádět patentové zákony, které garantují exkluzivní monopolní práva farmaceutickému a biotechnickému průmyslu. Ty mají předejít produkci nízkorozpočtových léků. Patentovat lék na HIV/AIDS stojí 15,000 dolarů, zatímco roční léčba pomocí léků vyráběných v Indii a Brazílii stojí 250-300 dolarů. Patenty tak okrádají, literárně řečeno, oběti AIDS o jejich životy.

Ve světovém globalizačním pořádku pod diktátem obchodu, chtivosti a zisků je možné obstarat si léčbu prostřednictvím dostupných ilegálních léků. Indie, Brazílie a Jižní Afrika byly předvolány před dvůr WTO (Mechanismy pro urovnání sporů), protože mají zákony umožňující produkci nízkorozpočtových léků. Na Světovém dvoře žen (World Court of Women) prohlašujeme, že zákony, které nutí vlády, aby odpíraly svým občanům právo na jídlo a právo na léčbu, jsou genocídní. Globalizace je násilným systémem – systémem založeným na násilí a násilím udržovaným. Tak, jako je trh nadřazován nad lidské potřeby, tak je nenasytná touha po globálním trhu se zdroji doprovázena novými válkami. Válka o diamanty v Sieře Leoně nebo o ropu v Nigérii způsobila smrt tisíců žen a dětí.

Pohyb lidských zdrojů ke globálním korporacím státy stále více militarizuje. Jménem obchodních zájmů se vyzbrojují a vedou válku proti svým vlastním lidem. Násilí je užíváno vládou proti domorodým lidem v oblastech Indie - Orissa a Koel Karo, kde se těží bauxit.

Globální korporace však nechtějí vlastnit pouze neobnovitelné zdroje jako jsou diamanty, ropa a minerály. Chtějí vlastnit i naši biodiverzitu a vodu. Chtějí přeměnit každou částečku našeho života v soukromé vlastnictví. Právo na duševní vlastnictví rostlin, zvířat a lidských genů znamená přeměnu života na majetek korporací. Ačkoliv tyto korporace falešně proklamují, že „objevili“ formy života a živé organismy, vznášejí právní požadavky na znalosti ilegálně získané z Třetího světa. Znalosti našich matek a babiček jsou nyní prohlašovány za vynálezy západních korporací a vědců. Využití Azarichta Indica jako pesticidu a fungicidu je považováno za vynález firem U.S.D.A. a W.R. Grace. Indie se odvolala a patent byl zrušen. Semínka a a rostliny rýže basmati byly zase prohlašovány za objev americké korporace Ricetec. A toto jsou pouze některé příklady biopirátství, které vedou k absurdním situacích, kdy Třetí Svět platí za znalosti, které sám kumula-

PORTRÉT: Vandana Shiva
(Indie)

„Mysli globálně, jednej lokálně.“ Slavná ekofeministka a doktorka přírodních věd Vandana Shiva toto své známé krédo komentuje takto: „Jestliže se pracuje na ochraně přírody na lokální úrovni, nedají se ignorovat globální kořeny lokální krize.“

Hlavním zájmem Vandany Shivy je biodiverzita, rostlinná a živočišná rozmanitost. Shiva veřejně protestuje proti mezinárodním dohodám, které povolují velkým biotechnologickým společnostem mít výhradní práva na rostliny, semínka a jiné přírodní zdroje, které ani nemohou být považovány za něčí majetek, a tyto zdroje si patentovat. Takové mezinárodní dohody okrádají domorodé farmáře o jejich lidské právo na využití veřejných přírodních zdrojů, říká Vandana.

Vandana Shiva byla v roce 1993 oceněna tzv. alternativní Nobelovou cenou. Doma v Indii se vzdala akademické kariéry a je ředitelkou The Research Foundation for Science Technology and Natural Resource Policy. Rovněž je odpovědná za projekt uchovávání rostlinných semínek. Je členkou Indické národní přírodní rady. Spolupracuje s ekologickými organizacemi, které bojují proti devastaci životních prostředí, likvidaci lesa a degradaci zemědělské půdy. Zabývá se obrovskou škálou otázek a problémů, jako jsou např. mezinárodní dohody o biologické diverzitě. Tématem jejích přednášek, které přednáší jakožto host na mezinárodních univerzitách, je již zmíněná biodiverzita.

Vandana Shiva je autorkou 11 knih. Jsou to vědecko-polemické práce, ve kterých neustále zdůrazňuje silnou vazbu mezi přírodou a ženou. V knížkách rozvíjí i svou teorii o spojitosti mezi ekologickou krizí, kolonizací a útlakem žen. Srovnává násilí páchané na přírodě s násilím páchaným na ženách, obzvláště těch ve třetím světě. Obojí prý vzniklo díky ekonomickému rozvoji. Procesu, o kterém se Vandana domnívá, že by měl správněji být pojmenován mužským rozvojem. Výsledkem jeho aktivit se odsunuje a zatěžuje obojí – žena i příroda. Proto Vandana ve svých knihách neustále vyzývá k znovuobjevení „feminních principů“ jakožto kvalitních organických principů, které napomáhají ženskému vidění světa.

Diář Slavné ženy střední Evropy 2001, vydává proFem, o. p. s., Gorazdova 20, Praha 2, 120 00. profem@ecn.cz

tivně a kolektivně rozvinul.

Na Ženském dvoru prohlašujeme, že patenty na život a patenty založené na biopirátství jsou nemorální a nelegální. Neměly by být respektovány, protože poškozují universální principy úcty k životu a integritě kulturních znalostních systémů. Nebudeme žít podle pravidel, která okrádají miliony o jejich životy a léky, jejich semínka, rostliny a znalosti, jejich potravu, důstojnost a jejich potravu. Nedovolíme, aby hrabivost a násilí byly považovány za jediné hodnoty, které mohou ovlivňovat naše kultury a životy. Vezmeme si zpátky naše životy, stejně jako si vezmeme nazpátek i právo. Víme, že násilí plodí násilí, strach plodí strach, mír plodí mír a láska plodí lásku. Proměníme svět na místo sdílení a péče, míru a spravedlnosti. Nechceme trh, kde jsou sdílení, péče a poskytování ochrany považovány za zločiny a mír a spravedlnost jsou nemyslitelné. Zformujeme nová univerza prostřednictvím solidarity, ne hegemonie.

Ženské světy jsou světy založené na ochraně – naší důstojnosti a seberespektu – pohody dětí, země, její diverzity, na ochraně životů těch, kteří jsou hladoví a těch kteří jsou nemocní. Ochraňovat je nejlepším vyjádřením humanity. Ti, kteří chtějí přeměnit „ochranu" na špinavý svět – to je ten nejhorší zločin globálního trhu - volají v případech ochrany zdraví, výživy a živobytí po tržních sankcích a trestu od WTO. Těm, kteří se pokoušejí z ochrany života udělat zločin říkáme slovy arcibuskupa Tutu: „Už jste prohráli. Abychom mohli chránit jeden druhého, naše děti a život na této planetě, musíte sestoupit z vaší cesty." Budoucnost nepatří Obchodníkům a Obchodnicím se smrtí – patří Ochráncům a Ochránkyním života.

Úryvky z přednášky Vandany Shivy z 8. března 2001 v Jižní Africe. Autorka je ředitelkou Research Foundation for Science, Technology and Ecology, Nové Dílí.

Překlad: Linda

Život není na prodej - rok poté

Je tomu právě rok, co Česká republika zažila při příležitosti zasedání Světové banky a Mezinárodního měnového fondu zatím vůbec největší veřejný protest proti ekonomické globalizaci u nás. Ignorace médií vůči názorovým proudům anti-globalistů byla ještě umocněna dle mého názoru zcela cíleným informačním embargem na téma globalizace v kontextu ženské otázky, která je stále v naší společnosti velkým tabu. Občanské sdružení Agentura GAIA pořádalo v Praze ve dnech zasedání SB a MMF mezinárodní diskusní forum "Život není na prodej" aneb ženy, děti a příroda jako alternativa k politice WTO (Mezinárodní obchodní organizace), IMF (Mezinárodního měnového fondu) a WB (Světové banky). Zahraniční patronát nad touto akcí převzalo mezinárodní hnutí ženských eko-feministických aktivistek Diverse Women for Diversity (Rozmanité ženy za rozmanitost). Z českých novinářů a novinářek na akci nepřišel vůbec nikdo, přestože byla několikrát předem avizována. Policejní jednotky bránily účastníkům a v jednom případě i samotné přednášející ve vstupu na konferenci.
Zakladatelkou a zároveň nejvýraznější představitelkou tohoto hnutí je indická ekofeministka Vandana Shiva. Na konferenci "Život není na prodej" vystoupila s příspěvkem na téma chudoba a globalizace a mimo jiné zde zmínila: "Děkuji všem odvážným lidem, kteří překonali překážky a našli si cestu do Národního domu na Vinohradech a přišli na naši konferenci. Všichni, kteří si troufli se vzepřít, či bojovat proti ekonomické politice "svaté trojice WB, IMF a WTO a jejím dopadům, museli vždy zákonitě prožít takový stav obležení, jaký dnes vidíme v ulicích Prahy."

Globalizace a chudoba

Indická ekofeministka Vandana Shiva popsala enormně vzrůstající počet sebevražd rolníků v Panjabu, jedné z prosperujících zemědělských oblastí Indie. Příkladem katastrofální situace bylo masové zničení včelstev pesticidy s následným nedostatečným opylováním ovocných stromů. Ve státě Andrha Pradesh zemědělci přešli k údajně finančně lukrativním a předtím neobvyklým plodinám. Nyní jsou z nich jsou žebráci. Jejich domácí osivo bylo nahrazeno hybridním, které musí být každoroční kupováno za vysoké ceny. Rolníci jsou nyní tak zadluženi, že si berou ze zoufalství život použitím pesticidů. K sebevraždám dochází dále pro nedostatek vody, který není přírodním úkazem, nýbrž je způsoben důlními pracemi poblíž již tak suchých míst, dále například nahrazením poměrně suchomilných plodin pěstováním tržních rostlin zcela vysušujících půdu.

Globální válka

Profesorka Marie Mies z Německa pohovořila v Praze o tom, že globální systém volného obchodu je neokoloniálním systémem světové války. Obvykle je obchod považován za mírovou záležitost. Ti, kdo prosazují globální systém volného obchodu dokonce slibují, že globalizace neoliberálně pojímaného obchodu přinese věčný mír v celém světě. Mluví o tzv. "level laying", jakožto systému, zajišťujícímu všem zúčastněným "hráčům" rovnost. Stačí se však podívat na minulé století a uvědomíme si, že řeči o mírumilovném volném obchodu jsou mýtem. Všude v patriarchálním světě byl světový obchod prosazován a vytrvale doprovázen pirátstvím, válečnými akcemi, dobýváním, otroctvím a kolonialismem.

Toto je naše voda !

Z Bolívie nás přijel do Prahy navštívit Carlos Craspo, vyprávěl o odporu lidí namířeném proti privatizaci vody v Cochabanbě. Bolívie začala se strukturálními úpravami podle Světové banky (Structural Adjustments) v roce 1985. Zvlášť velký odpor vyvolal velkoprojekt vybudovat sto patnáct metrů vysokou přehradu a vodu dopravovat devatenáct kilometrů dlouhým tunelem. Tento projekt s názvem Misicuni měl politickým špičkám země zajistit vítězství ve volbách a přinést další výhody. Vyvolal však odpor, což vedlo k veřejné debatě o celkovém hospodaření s vodou. Od června 1999 pracovala odborná skupina rozebírající očekávané dopady uvedeného zákona a vznikl Výbor pro uhájení vody a domácího hospodářství. Ve stejné době Světová banka ukončila zpracování důvěrné zprávy o veřejných výdajích v Bolívii. Tato zpráva podtrhovala význam nového zákona o vodě jako záruky privatizace ve vodním hospodářství, navrhovala konkrétní privatizaci, vítala dohlížecí funkci silných soukromých společností a vedla k likvidaci subvencí do vodárenských služeb.

Přesycení proti hladovějícím

Prof. Ursula Oswald Spring, bývalá ministryně životního prostředí Mexika, podala dokumentovaný a statisticky doložený přehled o nerovné výrobě, distribuci a spotřebě potravin ve světě, dále pak stručný přehled o nejzávažnějších škodlivých důsledcích globalizace na národní ekonomiky, např.
- Závislost národních ekonomik na celosvětové ekonomice.
- Globální síť finančních trhů umožňuje spekulace a škodlivé krátkodobé investice. Vede k periodickým hospodářských krizím.
- Nadnárodní společnosti rozhodují o investicích.
- Světové finanční organizace nutí zaostávající státy k neúnosným úsporným opatřením a omezením.
- Z podpory nadnárodních společností těží především velkovýroba a velkoobchod, kdežto požadavky na udržování prostředí a zdraví jsou ignorovány.
- Globalizace pěstuje spotřebitelskou kulturu a společnost.
- Národní státy nemají prostředky na kompenzaci negativních vlivů globalizace, naopak mezinárodní dohody je nutí k podpoře nadnárodních společností.
- Zemědělská velkovýroba má negativní vliv na životní prostředí a zdraví.
- Odlesňování, vzrůstající koncentrace CO_2 v atmosféře a rozrušování ozónové vrstvy vedou ke globálnímu oteplování a působí spolu se znečištěním moří a sladkovodních zdrojů, k erozi a vysušování půdy, rozšiřování pouští atd. velké přírodní pohromy a ztráty na životech.

Adéla P.

Agentura GAIA vydala „rok poté" sborník „Život není na prodej", který obsahuje případové studie k jednotlivým tématům a příspěvky účastnic a účastníků v plném znění.. Rozhovory s některými účastnicemi, záběry z konference i pražských demonstrací jsou spolu s dokumentem o mezinárodním ženském hnutí zachyceny na videosnímku francouzské reportérky Mariny Galimberti „Budoucnost už je tady".

Agentura GAIA, Lublaňská 18, 120 00 Praha 2, tel: 02/22519734,
e-mail: gaia@ecn.cz

ANARCHISTICKÝ ČERNÝ KŘÍŽ

Kauza Mumia Abu Jamal

Mumia Abu Jamal, vlastním jménem Wesley Cook, je americký černošský aktivista, novinář a spisovatel, který již 19 let čeká v cele smrti na popravu. Mumia se již od mládí stavěl proti diskriminaci černochů. Dostal se tak do levicové černošské organizace Černí panteři (Black Panthers), v jejichž periodiku začal také poprvé uveřejňovat své články. Černí panteři viděli jediné řešení chudoby, rasismu a státního útlaku v revoluci. Zabývali se různými sociálními aktivitami, jako třeba vzdělávacími programy pro dospělé či pořádání bezplatných snídaní pro komunitu. Na počátku 70. let státní orgány Černé pantery prakticky zničily. Mumia se poté stal redaktorem místního philadelphkého rádia a dělal i reportáže pro jednu z celostátních rozhlasových stanic. Díky nim byl zvolen za předsedu Philadelphské asociace černošských novinářů.V roce 1978 si svou reportáží o policejním násilí proti komunitě MOVE vysloužil nenávist starosty Philadelphie Franka Rizza. Ten začínal jako pochůzkář, později se stal vrchním komisařem, v roce 1971 byl zvolen šéfem městské policie a v roce 1972 se stal starostou města. Rizzo začal cílevědomě vytvářet rasistickou policii, která mu pomáhala v jakékoliv situaci. Mumiu začala také sledovat federální policie FBI a čekala na vhodnou příležitost, jak se zbavit nepohodlného černošského aktivisty.

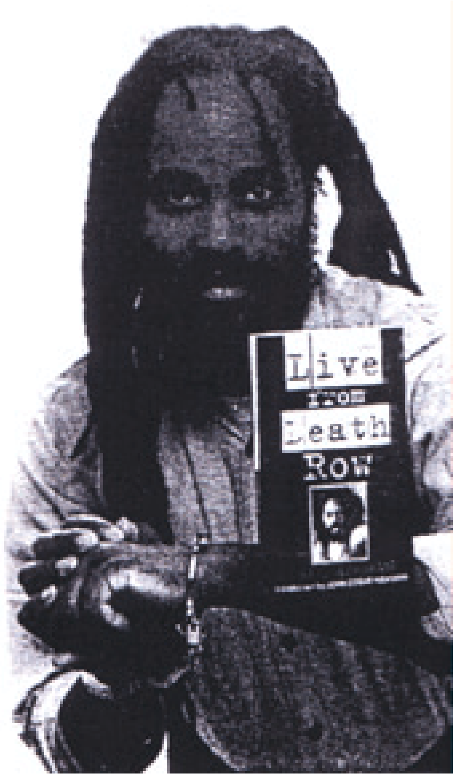
Jelikož se Mumia jako novinář mohl jen těžko uživit, přivydělával si taxikařením. Tak se 9. prosince 1981 stal svědkem sporu mezi policistou a Mumiovým bratrem Williamem Cookem. Mumia se samozřejmě rozhodl pomoci bratrovi a byl obviněn z vraždy policisty D. Faulknera.

Soudní proces vedený proti němu byl očividně zmanipulovaný - od výběru poroty až po to, že soudce znemožnil Mumiovi, aby se sám hájil a držel ho zavřeného mimo soudní místnost, kde nemohl nic slyšet a ani jinak sledovat průběh procesu. Soudce mu přidělil neochotného advokáta, který měl převzít obhajobu bez jakékoliv přípravy. Mumia byl uznán vinným a odsouzen k trestu smrti. Podal odvolání, ale to bylo v roce 1989 zamítnuto nejvyšším soudem Pensylvánie a trest smrti byl potvrzen. V červenci 1995 podal žádost o opakování soudního procesu. Tuto žádost odmítl A. Szabo – předsedající soudce. Datum popravy byl udán na srpen. Pouze díky vlně odporu, která se zvedla, Mumia přežil. Další rozsudek smrti byl nad Mumiou vznesen 4. března 1999. Jeho poprava se měla konat 2. prosince 1999. Opět se však vznesla obrovská vlna odporu a naštěstí bylo vykonání rozsudku z formálních důvodů odloženo. Nic to ale nemění na tom, že rozsudek stále platí a může být vykonán kdykoliv! Mumia se nicméně snaží psát i z cely smrti.Vydal dokonce i knihu. Za výdělek ze své knihy a také z mezinárodní podpory si mohl dovolit zaplatit obhajobu.

Postupem času vycházely na povrch důkazy, které vedly jak jinak než k Mumiově nevině. Vyšlo například najevo, že policista byl zastřelen pistolí ráže .44, zatímco u Mumii byla nalezena zbraň ráže .38, kterou si legálně koupil poté, co byl dvakrát přepaden. Policie nikdy neprovedla balistické testy této zbraně, aby určila, jestli z ní bylo před incidentem vystřeleno a nikdy také neprovedla testy Mumiových rukou, zda na nich nejsou stopy spáleného střelného prachu. Mnoho osob svědčících v Mumiův prospěch bylo zastrašováno policií a A. Szabem (bývalý zástupce šerifa a člen Fraternal Order of Police/FOP/ je známý počtem lidí odsouzených k trestu smrti /více než 30/, pouze dva z toho nebyly černoši a žádný z obviněných se nedočkal spravedlnosti. Např.Veronica Jonesová, které Szabo hrozil sedmiletým vězením, pokud bude trvat na své nové výpovědi svědčící pro Mumiu. Ta na ní trvala a byla hned v soudní síni zatčena).

Tento rok-2001- a to přesně 17. srpna došlo k obnovení procesu. Jedná se zřejmě o Mumiovu poslední šanci na získání spravedlnosti. Objevily se naprosto nové důkazy o Mumiově nevinně mezi nimi také svědectví Arnolda Beverlyho, který Fauknera skutečně zastřelil. Beverly ve svém prohlášení říká: „Byl jsem spolu s dalším chlapem najat a zaplacen, abych zastřelil Faulknera. Slyšel jsem, že Faulkner byl problémem pro spousty lidí a byl zkorumpován, protože za úplatky umožňoval bez trestního stíhání provozování ilegálních činností včetně prostituce, karbanu a prodeje drog v centru města…“

Sám Mumia Abu-Jamal vypovídá o příkladu takto: „Já, Mumia-Abu Jamal prohlašuji: Nezastřelil jsem policistu Daniela Faulknera. Nemám nic společného s jeho zabitím. Jsem nevinen. V procesu se mnou mi bylo odepřeno právo hájit se. Nedůvěřuji obhájci, který mi byl soudem přidělen, a který se mě nikdy nezeptal, co se přihodilo tu noc, kdy jsem byl postřelen a kdy byl zabit ten policista. Byl jsem vyloučen minimálně z poloviny procesu. Vzhledem k tomu, že mi v soudním procesu byla odepřena všechna práva, nesvědčil jsem. Byl bych jen využit k tomu, aby to vypadalo, že jsme měl spravedlivý proces.V řízení, které následovalo po mém odsouzení v roce 1995, jsem na radu svého advokáta Leonarda Weinglasse nevypovídal. Nyní mám poprvé možnost říci, co se mi stalo v časných ranních hodinách 9.

prosince 1981. Událo se toto: Jako taxikář jsem si často vybíral 13tou a Locustskou ulici, protože to byla oblíbená oblast klubů s mnoha chodci. Myslím, že jsme se zrovna vrátil z cesty do West Philly, kam jsem odvezl zákazníka. Právě jsem vyplňoval záznam o cestách, když jsem uslyšel křik. Podíval jsem se do zpětného zrcátka a uviděl jsem policejní majáček. To nebylo nic neobvyklého. Pokračoval jsem ve vyplňování seznamu cest, když jsem uslyšel něco jako výstřely. Znovu jsem se podíval pozorněji, uviděl jsem svého bratra, stojícího na ulici, jak se potácí a křičí. Hned jsem vystoupil z vozu a běžel jsem k němu. Když jsem se dostal na druhou stranu ulice, uviděl jsem uniformovaného policistu, jak se ke mně otáčí s pistolí v ruce. Zahlédl jsem záblesk a on se složil k mým nohám. Zavřel jsem oči, sednul jsem si a pokoušel se dýchat. Pak si pamatuji, že jsem měl pocit, jakoby mě někdo kopal, tloukl a probíral mě z omráčení. Když jsem otevřel oči, viděl jsem policisty všude kolem sebe. Řvali na mě, kleli, drželi mě a cloumali mnou. Cítil jsem se ochablý a ztěží jsem mohl mluvit. Když jsem se rozhlédl po tom davu policistů, spatřil jsem svého bratra. Krev mu stékala po krku, ležel na chodníku a policista mu klečel na zádech. Vytáhli mě na nohy a pak mnou smýkali o telefonní automat. Upadl jsem a pak mě hodili do antonu. Myslím, že jsem spal, až jsem uslyšel, že se otevřely dveře a nadávající bílý policista v bílé košili mě udeřil do čela. Nepamatuji si moc, co říkal, kromě spousty „negrů a černejch hajzlů.“ Myslím, že odešel a já jsem usnul. Jistě si nepamatuji, jak anton jel. Probudil jsem se a uslyšel jsem, jak řidič mluví vysílačkou o svém vězni. Anonymní, praskající hlas vysílačky mě informoval, že jsem na cestě do policejní budovy vzdálené

několik bloků. Řidiči bylo poté přikázáno jet do Jeffersonovi nemocnice. Když jsme dorazili, byl jsem vytažen z vozu na zem a zbit. Znovu jsem byl bit u dveří Jeffersonovi nemocnice. Nemohl jsem mluvit, natožpak křičet kvůli krvi v plicích. Nikdy jsem se k ničemu nepřiznal, protože nemám k čemu. Nikdy jsem neřekl, že jsem toho policistu zastřelil. Nezastřelil jsem ho. Nikdy jsem neřekl, že doufám, že zemře. Nikdy bych něco takového neřekl. Prohlašuji pod hrozbou obvinění z křivé výpovědi, podle zákonů Spojených států, že výše uvedené je pravda a správně a výpověď byla mnou učiněna 3. května 2001 ve Weynsburgu v Pensylvanii.“
Pokud se Beverlymu něco stane dříve, než bude moci vystoupit před soudem, jeho svědectví bude navždy ztraceno. 19. července byla totiž soudcem Williamem H. Yohnem odmítnuta Mumiova žádost o tzv. „depozici“ jeho svědectví. Depozitovaná výpověď může u soudu sloužit jako důkaz a má téměř stejnou váhu jako svědectví před soudem v případě, že svědek je nedostupný. Při depozici je svědek pod přísahou, obě strany mu kladou otázky a jeho svědectví je nahráváno. Ve dvanáctistránkovém odůvodnění soudce několikrát cituje tzv. Zákon o efektivní popravě (Effective Death Penalty Act) z roku 1996, čímž dává najevo, že zamítne každou možnost, která by mohla nevinně odsouzeného Mumiu dovést na svobodu.
Zákon o efektivní popravě byl přijat proto, aby zabránil nevinně odsouzeným dovolávat se spravedlnosti před federálním soudem. Reaguje tak na skutečnost, že do dnešního dne bylo z „cel smrti“ propuštěno více než sto osob poté, co vyšla najevo jejich nevinna. Soud také zamítl depozici Beverlyho výpovědi. Ta podle soudu nemá vliv na žádnou z procesních stížností. Federální soud tak nepůsobil jako vyšší, kontrolní instance, ale ukázal se jako nástroj státu na konečné umlčení Mumii.

Silný mezinárodní tlak již jednou dokázal odvrátiti Mumiovu popravu pár minut před tím, než byla provedena. Případ Mumii-Abu Jamala jen dokazuje, jak důležitá je solidarita. Již několikrát tlak mířený na úřady, každý krok, každá vlna odporu, která se zvedla pomohla Mumiovy utéci před smrtí. Nesmíme polevit v boji za jeho svobodu a také v boji za svobodu jiných. Když nemohou promluvit oni, pak to musíme být my, kdo pozvedne svůj hlas. Jinak ztratíme Mumiu a všechny ostatní. Každý protestní dopis, každá demonstrace pořádaná kdekoliv ve světě je důležitou součástí našeho boje. Kapitalismus a jeho hlídací psi neustále zvyšují formy nátlaku, což dokázali také v Janově, kde surově zavraždili jednoho z odpůrců kapitalistického systému. Nenechme se zastrašit. Dokažme, že jsme silnější a náš boj ještě neskončil.
Solidaritu s politickými vězni! Svobodu pro Mumiu-Abu Jamala!

Světlana

SPRAVEDLNOST PRO MUMIU
ZRUŠTE TREST SMRTI

Anarchistický černý kříž při ČSAF
(Československé anarchistické federaci)

P. Houdek
P.O. Box 41
565 01 Choceň

e-mail: abc@csaf.cz
tel.: +42 0604 388 631
internet: www.csaf.cz/abc

číslo konta: **87600190237/0100**
jméno konta: Jiří Matějka

i malá částka nám pomůže při obraně politických vězňů

recenze - reklamy -recenze - reklamy -recenze - reklamy -recenze

Antifašistická AKCE, říjen 2001

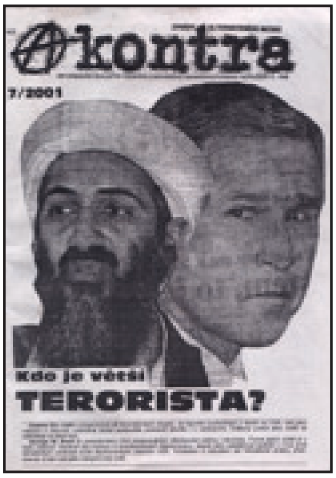
Antifašistická akce se zhruba po půlroční pauze znovu objevila se svým časopisem. Jak se hned v úvodu můžeme dočíst, novým svou grafickou podobou. Ačkoli cena zůstala stejná (10 Kč), rozsahem se Akce o několik stran zvětšila a musím říce, že alespoň pro mne značně stoupla i úroveň jednotlivých článků. Hned na první straně se můžeme seznámit s kritikou NSB včetně okomentovaných jednotlivých bodů populistického politického programu a dočíst se o aktivitách této „politické strany“, dále si od soudruha ze Slovenska můžeme přečíst report z Janova, následuje několik krátkých komenářů k uplynulým akcím, kritický článek o street party ve Vysokém Mýtě a méně kritický o demonstraci proti fašismu v Náchodě. Zajímavý je text o zahraničně politické „koncepci“ české krajní pravice a rozhovor s radikální a nekompromisní kapelou Atari Teenage Riot, dále se můžeme seznámit s prvním antifašistickým hnutím a dočíst se o španělském protifrankistickém odporu po skončení občanské války. Závěr je věnován přehledu americké rasistické scény od Ku klux Klanu až po současnost.

FOOD not BOMBS

Veganské jídlo se rozdává každou neděli v 16:00 na Střeleckém ostrově.

A - Kontra č.7/2001
(20 stran - 20 Kč)

Narozdíl od Existence se nová Kontra věnuje zejména reakcím na aktuální problémy, tzn. na svět po útoku, jak se dneska hezky říká. Kdo má tedy zájem podívat se na válku v Afghánistánu pod trochu jiným zorným úhlem, tak by mu k tomu A -Kontra neměla chybět. Časopis sice podražil, ale grafika je stále lepší a lepší.

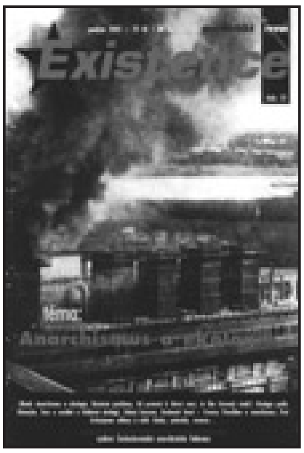
Kontakt: FS8.března
fs8.brezna@centrum.cz
http://fs8brezna.ecn.cz

EMERGENCY records
(bývalý BASS RIOT)
na staré adrese Chvalova 8, P3

BULDOG records
Bělehradská 45, P2

EXISTENCE č.12 (40 stran - 25 Kč)

Hlavní téma nové Existence je ekologie z pohledu anarchistů. Kromě tradičních "zelených" témat jako vegetarianství, veganství, trvale udržitelný způsob života atd. si můžeme přečíst články o nebezpečí tzv. zeleného konzumu (používání recyklovaných výrobků, kupování produktů zdravé výživy). Kromě toho hned v úvodu najdeme zamyšlení se nad současnou strategií antiglobalizačních protestů (Janov, Goteborg). Další zajímavý článek mimo hlavní téma je anarchistická kritika odborů. V nové existenci nechybí ani pokračování rubriky osobnosti hnutí, tentokrát se podíváme do Francie.

Anarchistický 1. MÁJ – Haymarket 1886 a dnešek

Tato brožura podává historii 1. MÁJE nejen v rámci anarchistického hnutí, ale také v širších souvislostech tehdejšího dělnického hnutí a nastiňuje také jeho význam pro dnešek. Čtenář se zde dozvídá nejen o Haymarketských událostech z roku 1886, které jsou zde podrobně vysvětleny a tvoří většinu publikace, ale hovoří také o následujících 1.MÁJÍCH.

25 str., Nakladatelství Solidarita, 2001, cena 15,-kč. K dostání např. v infocentru Utopie, Bělehradská 45, Praha 2.

Další publikace z Nakladatelství Solidarita:

Revoluční poselství Přátel Durrutiho, Georges Fontenis: kritika orgaizačních a politických koncepcí španělského anarchistického hnutí na počátku 30. let, které vedly k vzestupu a pádu španělské revoluce. Přátelé Durrutiho jsou zde představeny prostřednictvím obsáhlých citací, z jejich listu Přítel lidu.61str., cena 35,- kč.

Stalin nespadl z měsíce!: výběr článků z irských anarchistických novin Worker_s Solidarity o Leninovi, Stalinovi a bolševismu. 56 str., cena 35,-kč.

Nakladatelství Solidarita, P.O.BOX 223, 111 21, Praha 1. e-mail: nakladatelstvisolidarita@naklada telstvi.com, tel.: 0603/310 170.

<u>Kontakty:</u>* ORA-Solidaritawww.solidarita.org, solidarita_praha@hotmail.com,* ***Ulice lidem!*** *email: ulicelidem@reclaimthestreets.co.uk, www.ulicelidem.cz*